

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2015

No. 18

Landsverordening van de 21ste augustus 2015 tot instelling van de Integriteitskamer (Landsverordening Integriteitskamer)

IN NAAM VAN DE KONING!

De Gouverneur van Sint Maarten,

In overweging genomen hebbende:

dat de in verscheidene rapporten gesignaleerde problematiek rond integriteit van het bestuur en staatsbestel een toereikende en daadkrachtige aanpak tot verbetering van de ontstane situatie vereist en dat deze aanpak bij deze wordt voorgesteld;

dat deze aanpak inhoudt de integriteit te bevorderen en te bewaken middels instelling van een zelfstandig bestuursorgaan, de Integriteitskamer, welke wordt belast met het doen van bindende adviezen over vermeende integriteitsschendingen, en adviezen of voorstellen over integriteitsbeleid, zo nodig na daartoe onderzoek te doen;

Gelet op:

- Artikel 98 van de Staatsregeling;
- het vierde onderdeel van het Protocol tussen Nederland en Sint Maarten strekkende tot samenwerking door middel van een onderlinge regeling op grond van artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, in verband met de instelling, inrichting, het functioneren en de bekostiging van een Integriteitskamer op Sint Maarten;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld de onderstaande landsverordening:

Hoofdstuk 1. Instelling en taak

Artikel 1

In deze landsverordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Integriteitskamer: Integriteitskamer als bedoeld in artikel 2, eerste lid;
- b. integriteitsschending: handelen of nalaten dat:
  - a. is gemotiveerd door de positie in een informeel relationeel netwerk; en,
  - b. een regel of procedure die geldt met betrekking tot het vervullen van een openbaar ambt, openbare functie of functie als bestuurder op objectieveerbare en onrechtmatige wijze doorkruist; of
  - c. onder meer kan inhouden:
    - a. ambtsuitoefening met als oogmerk persoonlijk voordeel;
    - b. corruptie;
    - c. schending van vertrouwelijkheid;
    - d. bevoordelen van familieleden of andere persoonlijke relaties;
    - e. willekeur;
    - f. aanbieden of aannemen van smeergelden;
    - g. fraude of diefstal in de ambtsuitoefening;
    - h. omkoping of poging tot omkoping; of
    - i. belangenverstremming.
- c. bestuurder:
  - a. de statutair directeur of het lid van de raad van commissarissen van een vennootschap als bedoeld in artikel 1, onderdeel m, van de Landsverordening Corporate Governance met statutaire zetel in het Land en waarvan de aandelen deels of in het geheel, rechtstreeks of door tussenkomst van een derde, in economisch of juridisch eigendom, in handen zijn van het Land; of
  - b. de statutair directeur of het lid van de raad van commissarissen of een daarmee vergelijkbaar orgaan van een stichting als bedoeld in artikel 1, onderdeel l, van de Landsverordening Corporate Governance, waar een minister de bevoegdheid heeft te beslissen ter zake van de benoeming of het ontslag van in ieder geval één daarvan, of ter zake van de statuten;
- d. integriteitsbeleid: beleid ter bevordering van het integer

- functioneren en ter voorkoming van integriteitsschendingen;
- e. bindend advies: bindend advies als bedoeld in artikel 22, eerste lid;
  - f. advies of voorstel: advies of voorstel als bedoeld in artikel 26, tweede lid;
  - g. registratie: registratie in het register, bedoeld in artikel 28, eerste lid;
  - h. onderlinge regeling: onderlinge regeling als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel 2

1. Er is een Integriteitskamer.
2. De Integriteitskamer is een zelfstandig bestuursorgaan met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 3

1. De Integriteitskamer heeft tot taak de regering of de ministerraad gevraagd en ongevraagd:
  - a. bindend advies te geven over vermeende integriteitsschendingen, zo nodig na vooronderzoek en onderzoek; en,
  - b. adviezen te geven of voorstellen te doen over integriteitsbeleid, zo nodig na onderzoek.
2. De Integriteitskamer heeft verder tot taak toe te zien op de uitvoering van adviezen als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, of van voorstellen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.
3. De Integriteitskamer geeft adviezen of doet voorstellen over het integriteitsbeleid met betrekking tot in ieder geval vertrouwenspersonen, compliance officers en klokkenluiders.
4. De Integriteitskamer is gehouden tot het doen van aangifte van feiten en gedragingen als bedoeld in artikel 9 van de Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Artikel 4

1. De Integriteitskamer is, voor zover dit voor de uitvoering van een onderzoek redelijkerwijs noodzakelijk is, bevoegd om:
  - a. inlichtingen te vorderen;
  - b. met medeneming van de benodigde apparatuur elke plaats te betreden met uitzondering van een woning zonder toestemming van de bewoner, zo nodig met behulp van de sterke arm;
  - c. zich te doen vergezellen door personen die daartoe door deze zijn aangewezen;

- d. inzage te vorderen in gegevens, bescheiden of andere informatiedragers en hiervan kopieën te maken; of,
    - e. zaken te onderzoeken, aan opneming te onderwerpen, of daarvan monsters te nemen.
2. Indien het maken van kopieën, bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, dan wel het nemen van monsters, bedoeld in het eerste lid, onderdeel e, niet ter plaatse kan geschieden, is de Integriteitskamer bevoegd de gegevens, bescheiden, andere informatiedragers, of zaken voor korte tijd voor dat doel mee te nemen tegen afgifte van een daartoe door deze afgegeven schriftelijk bewijs.
3. Een ieder is verplicht de Integriteitskamer bij de uitvoering van diens bevoegdheden, die bij of krachtens deze landsverordening aan deze zijn toebedeeld, en binnen een door deze te stellen redelijke termijn:
  - a. alle medewerking te verlenen;
  - b. informatie te verstrekken; of
  - c. de waarheid te vertellen, desgevraagd onder ede.
4. De Integriteitskamer kan diens bevoegdheden als bedoeld in het eerste tot en met derde lid mandateren aan leden van het personeel van het secretariaat.

Hoofdstuk 2. Inrichting en samenstelling

§1 Integriteitskamer

Artikel 5

1. De Integriteitskamer heeft drie leden, waaronder een voorzitter.
2. De leden worden als volgt benoemd:
  - a. één lid bij landsbesluit op bindende schriftelijke aanbeveling van de ministerraad van Nederland;
  - b. één lid bij landsbesluit op bindende schriftelijke aanbeveling van de ministerraad van Sint Maarten; en,
  - c. één lid, tevens voorzitter, bij landsbesluit op bindende schriftelijke aanbeveling van de leden, genoemd in onderdelen a en b, aan de ministerraad van Sint Maarten en de raad van ministers van het Koninkrijk.
3. Een lid wordt benoemd voor een periode van drie jaar, en kan een maal worden herbenoemd.
4. De Integriteitskamer stelt de raad of de leden door wie de voordracht van een lid is gedaan, zo spoedig mogelijk in kennis van de noodzaak tot het benoemen van een nieuw lid.
5. Voor ieder lid kan een plaatsvervangend lid worden benoemd. Het tweede tot en met vierde lid is op deze benoeming van overeenkomstige toepassing.
6. De leden oefenen hun functie uit zonder last of ruggespraak.

Artikel 6

Bij onderlinge regeling wordt door Sint Maarten en Nederland gezamenlijk de vaste vergoeding van de leden van de Integriteitskamer vastgesteld.

Artikel 7

De leden, de plaatsvervangende leden en de secretaris van de Integriteitskamer leggen, alvorens het ambt te aanvaarden, in handen van de Gouverneur de volgende eed (verklaring of belofte) af:

Ik zweer (verklaar) dat ik, middellijk noch onmiddellijk onder welke naam of voorwendsel ook om tot mijn ambt te worden benoemd, aan iemand iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven. Ik zweer (verklaar of belof) dat ik om iets hoegenaamd in mijn ambt te doen of te laten, van niemand enig geschenk of enige belofte zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning, dat ik de Staatsregeling van Sint Maarten steeds zal (helpen) onderhouden en handhaven en mijn ambt met eerlijkheid, nauwgezetheid en onpartijdigheid zal vervullen.

Zo waarlijk helpe mij God almachtig! (Dat verklaar en belof ik!).

Artikel 8

De aanbevelende raad stelt vast, dan wel de aanbevelende leden, stellen vast, dat na benoeming van dat lid, de leden gezamenlijk voldoende blijven beschikken over de voor het uitvoeren van de taken en bevoegdheden van de Integriteitskamer noodzakelijke deskundigheid, expertise en affiniteit met de lokale situatie in Sint Maarten.

Artikel 9

Het zijn van lid, plaatsvervangend lid, secretaris of personeel van het secretariaat van de Integriteitskamer is onverenigbaar met het ambt, de functie, het lidmaatschap, dan wel het lidmaatschap in buitengewone dienst in Sint Maarten of Nederland van:

- a. de Staten of Staten-Generaal;
- b. de Raad van Advies, de Raad van State, de Raad van State van het Koninkrijk, de Algemene Rekenkamer of de Sociaal-Economische Raad;
- c. de Gouverneur, minister-president, minister, gevolmachtigde minister, staatssecretaris, commissaris van de Koning of gedeputeerde;
- d. de ombudsman of substituut-ombudsman; of,
- e. ambtenaar, waaronder wordt verstaan: degene die op grond van een benoeming, een aanstelling, of een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, een dienstverband heeft met Sint Maarten of Nederland, dan wel met een op grond van publiekrecht of

burgerlijk recht door een of meerdere van deze landen ingestelde rechtspersoon, waaronder in ieder geval verstaan wordt de rechtspersonen bedoeld in artikel 1, onderdelen m of l, van de Landsverordening Corporate Governance.

Artikel 10

1. De leden, plaatsvervangende leden en de secretaris zijn in de rechte linie of in de tweede graad van de zijlinie van elkaar geen bloedverwant, echtgenoot, gewezen echtgenoot, levensgezel, gewezen levensgezel of gewezen pleegrelatie.
2. In geval van een opkomende relatie als bedoeld in het eerste lid legt degene door wie deze relatie ontstaat diens ambt neer, tenzij bij landsbesluit toestemming wordt verleend tot het behoud daarvan.

Artikel 11

1. De leden, plaatsvervangend leden, de secretaris en het personeel van het secretariaat, werkzaam bij de Integriteitskamer, nemen rechtstreeks, noch zijdelings deel in, noch staan zij borg voor enige onderneming ten grondslag hebbende een overeenkomst om winst of voordeel, aangegaan met de overheid.
2. Een lid vervult ook geen andere betrekking of nevenfunctie die ongewenst is met het oog op een goede vervulling van diens functie of de handhaving van diens onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin.
3. Een lid meldt het voornemen tot het aanvaarden van een andere betrekking of nevenfunctie aan de Integriteitskamer. De Integriteitskamer informeert de voordragende raad of leden daarover.
4. De Integriteitskamer maakt de nevenfuncties van een lid openbaar. Openbaarmaking geschiedt bij zijn benoeming en voorts door jaarlijkse publicatie van een opgave van deze nevenfuncties in de Staatscourant en de Landscourant.

Artikel 12

Een lid of plaatsvervangend lid van de Integriteitskamer wordt, op bindende schriftelijke aanbeveling van de raad of leden door wie dat lid is voorgedragen, bij met redenen omkleed landsbesluit geschorst:

- a. indien deze zich in voorlopige hechtenis bevindt;
- b. indien tegen deze een gerechtelijk vooronderzoek ter zake van een misdrijf is ingesteld;
- c. indien deze onderwerp is van een onderzoek naar een vermeende integriteitsschending;
- d. wanneer deze bij niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld, dan wel aan deze bij

- zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft; of,
- e. wanneer deze bij niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld.

Artikel 13

Een lid of plaatsvervangend lid van de Integriteitskamer wordt, op bindende schriftelijke aanbeveling van de raad of leden door wie dat lid is voorgedragen, bij met redenen omkleed landsbesluit ontslagen:

- a. op eigen verzoek;
- b. bij het bereiken van de leeftijd van zeventig jaar;
- c. wanneer deze bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf is veroordeeld, dan wel aan deze bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
- d. wanneer is geconstateerd dat deze een integriteitsschending heeft begaan;
- e. wanneer deze bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling is verkregen of wegens schulden is gegijzeld;
- f. indien deze uit hoofde van ziekte of gebreken blijvend ongeschikt is geworden om diens functie te vervullen;
- g. wanneer deze handelt in strijd met artikel 9 of 11, eerste tot en met derde lid; of,
- h. bij verlies van het ingezetenschap.

Artikel 14

1. Indien het voornemen bestaat een lid of plaatsvervangend lid van de Integriteitskamer te schorsen of te ontslaan, anders dan in de gevallen als bedoeld in artikel 13, onderdelen a en b, wordt dat lid in de gelegenheid gesteld diens zienswijze kenbaar te maken.
2. Indien geen overeenstemming bereikt wordt met het lid over het doen van een aanbeveling als bedoeld in de artikelen 12 of 13, wordt de zienswijze, genoemd in het eerste lid, schriftelijk bij de betreffende aanbeveling gevoegd.

§2 Secretariaat

Artikel 15

1. De Integriteitskamer beschikt over een secretariaat.
2. De secretaris staat aan het hoofd van het secretariaat en is belast met de dagelijkse leiding en de bedrijfsvoering van het

secretariaat. De secretaris is uitsluitend verantwoording schuldig aan de Integriteitskamer.

3. De secretaris wordt, op bindende schriftelijke aanbeveling van de Integriteitskamer bij landsbesluit benoemd, geschorst en ontslagen. De artikelen 12 en 13 zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Voor de secretaris wordt een plaatsvervangend secretaris benoemd. Het derde lid is op deze benoeming van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16

1. De Integriteitskamer stelt het personeel van het secretariaat op zodanige wijze aan dat in het secretariaat alle relevante deskundigheid aanwezig is.
2. Op de rechtspositie van de secretaris en de medewerkers van het secretariaat zijn de regels die gelden voor ambtenaren van toepassing.

§3 Toelating van rechtswege

Artikel 17

De leden, plaatsvervangende leden, de secretaris en de medewerkers alsmede hun echtgenoten of geregistreerde partners en minderjarige kinderen voor zover zij met hen een gemeenschappelijke huishouding voeren, zijn van rechtswege toegelaten tot Sint Maarten. Aan de toelating worden geen nadere voorwaarden gesteld voor de uitoefening van een beroep of het verrichten van arbeid.

Hoofdstuk 3. Toezicht, beheer en middelen

Artikel 18

1. Er is een commissie van toezicht Integriteitskamer.
2. De commissie van toezicht Integriteitskamer is belast met:
  - a. het toezicht op de rechtmatigheid van de uitvoering door de Integriteitskamer van hetgeen bij of krachtens deze landsverordening is gesteld;
  - b. het gevraagd of ongevraagd inlichten en adviseren van de Integriteitskamer over diens handelen met betrekking tot de rechtmatigheid;
  - c. het treffen van noodzakelijke voorzieningen indien de commissie van toezicht Integriteitskamer van mening is dat de Integriteitskamer zijn taken ernstig verwaarloost. De voorzieningen worden, spoedeisende gevallen uitgezonderd, niet eerder getroffen dan nadat de Integriteitskamer in de gelegenheid is gesteld om binnen een door de commissie van toezicht Integriteitskamer te

- stellen termijn alsnog diens taak naar behoren uit te voeren; en,
- d. het adviseren van de Integriteitskamer ter zake van de rechtmatigheid van het onderzoeken en beoordelen van klachten.
3. De commissie van toezicht Integriteitskamer heeft drie leden, die worden benoemd bij landsbesluit op bindende schriftelijke aanbeveling van de ministerraad van Sint Maarten, na overleg met de ministerraad van Nederland.
  4. Een lid van de commissie van toezicht Integriteitskamer wordt benoemd voor een periode van drie jaar, en kan een maal worden herbenoemd.
  5. Voor ieder lid kan een plaatsvervangend lid worden benoemd. Het derde en vierde lid is op deze benoeming van overeenkomstige toepassing.

Artikel 18a

1. De commissie van toezicht Integriteitskamer stelt een reglement op over haar werkwijze.
2. Het reglement wordt in de Landscourant geplaatst.

Artikel 18b

1. De commissie van toezicht Integriteitskamer brengt jaarlijks voor 1 mei een openbaar verslag uit van diens werkzaamheden. Het verslag wordt overgelegd aan de Integriteitskamer, de Minister van Algemene Zaken en aan de Staten.
2. Het openbare verslag wordt in de Landscourant geplaatst.

Artikel 19

1. De Integriteitskamer zet diens middelen uitsluitend in voor de uitvoering van diens bij of krachtens deze landsverordening toebedeelde taken.
2. Bij onderlinge regeling wordt de wijze waarop de kosten voor de Integriteitskamer ten laste komen van Sint Maarten en Nederland, door Sint Maarten en Nederland gezamenlijk vastgesteld.

Artikel 20

1. De Integriteitskamer zendt jaarlijks voor 1 september, na goedkeuring door de Minister van Algemene Zaken, aan de Staten en aan de raad van ministers van het Koninkrijk een jaarplan en een begroting voor het daaropvolgende kalenderjaar.
2. De Integriteitskamer stelt jaarlijks voor 1 juni een jaarrekening op, ter verantwoording van de ontvangsten en uitgaven van het kalenderjaar dat daaraan voorafging en zendt deze, na goedkeuring door de Minister van Algemene Zaken, aan de Staten

ter verlening van decharge, en aan de raad van ministers van het Koninkrijk. De jaarrekening gaat vergezeld van een verslag van bevindingen van de Stichting Overheidsaccountantsbureau of een ander, erkend, accountantsbureau.

3. De Integriteitskamer brengt jaarlijks voor 1 juni, na goedkeuring door de Minister van Algemene Zaken, schriftelijk verslag uit aan de Staten en aan de raad van ministers van het Koninkrijk over de werkzaamheden, het gevoerde beleid in het algemeen en de doelmatigheid en rechtmatigheid van de werkzaamheden en werkwijze van de Integriteitskamer in het bijzonder, gedurende het afgelopen jaar.
4. Documenten als bedoeld in de voorgaande leden zijn openbaar, tenzij de Staten anders bepalen.

Hoofdstuk 4. Adviezen van de Integriteitskamer

§1 Integriteitsschendingen

Artikel 21

1. De Integriteitskamer is bevoegd om een onderzoek naar een vermeende integriteitsschending in te stellen, al dan niet naar aanleiding van een melding.
2. De opportuniteit van dat onderzoek wordt op grond van een vooronderzoek vastgesteld, welk vooronderzoek achterwege kan blijven op grond van de in het derde lid genoemde protocol daartoe opgenomen bepalingen.
3. De Integriteitskamer stelt een protocol vast op grond waarvan de uitvoering van onderzoeken en daaraan voorafgaande vooronderzoeken plaatsvinden.
4. Het onderzoeksprotocol besteedt aandacht aan:
  - a. in het vooronderzoek: de aard, ernst en valideerbaarheid van de integriteitsschending, en, in geval van een melding, de geloofwaardigheid daarvan en de positie of persoon van de melder;
  - b. de professionaliteit, consistentie, zorgvuldigheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het onderzoek en het vooronderzoek;
  - c. de proportionaliteit en subsidiariteit van het instellen van het onderzoek en de bij het onderzoek te hanteren procedures en methoden;
  - d. de wijze waarop externe deskundigen kunnen worden ingeschakeld voor onderzoek van technische zaken waarover de Integriteitskamer onvoldoende kennis heeft.
5. Het onderzoeksprotocol wordt in de Landscourant geplaatst.

Artikel 22

1. De Integriteitskamer stelt naar aanleiding van een onderzoek een bindend advies vast, waarin:
  - a. de resultaten van het onderzoek worden uiteengezet; en,
  - b. de wijze waarop de integriteitsschending kan worden hersteld of gesanctioneerd.
2. Het bindend advies wordt aan de ministerraad overgelegd. Ingeval het een integriteitsschending betreft die onmiddellijk is verricht door:
  - a. een minister, wordt het bindend advies ter kennisname mede overgelegd aan de minister-president; of,
  - b. de minister-president, wordt het bindend advies ter kennisname mede overgelegd aan de Gouverneur.
3. De Integriteitskamer kan een protocol vaststellen over de nadere procedure voor de vaststelling van een bindend advies. Deze wordt in de Landscourant geplaatst.

Artikel 23

De Integriteitskamer openbaart of verstrekt tijdens een onderzoek, vooronderzoek of in diens bindend advies geen informatie aan derden:

- a. waarvoor op grond van enig wettelijk voorschrift geheimhouding is bepaald;
- b. die de nationale veiligheid of het landsbelang kunnen schaden;
- c. die een inbreuk kunnen opleveren van de persoonlijke levenssfeer, tenzij hier door de betrokkene toestemming is verleend; of,
- d. zijnde bedrijfs- en fabricagegegevens die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld.

Artikel 24

1. De Integriteitskamer wordt binnen vier weken na ontvangst van het bindend advies door de ministerraad schriftelijk geïnformeerd over de wijze waarop hieraan binnen de daarin gestelde redelijke termijn gevolg is of wordt gegeven.
2. Indien van een bindend advies wordt afgeweken, wordt dit gemotiveerd in het schrijven, bedoeld in het eerste lid.
3. Verstrekt de termijn, genoemd in het eerste lid, zonder dat een schrijven als bedoeld in dat lid aan de Integriteitskamer is overgelegd, dan is het bindend advies volledig overgenomen en wordt daar terstond uitvoering aan gegeven. In dat geval maakt de Integriteitskamer het bindend advies terstond schriftelijk bekend aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door het overnemen of uitvoeren rechtstreeks in diens belangen wordt getroffen.
4. Het moment dat de persoon bedoeld in het derde lid in staat is gesteld kennis te nemen van de wijze waarop de ministerraad uitvoering geeft aan het bindend advies, bepaalt voor die persoon

de aanvang van de termijn, bedoeld in artikel 16, eerste lid, of artikel 56, eerste lid, van de Landsverordening administratieve rechtspraak.

5. Bij een schrijven als bedoeld in het tweede lid, of in het geval dat uitvoering als bedoeld in het derde lid uitblijft en de rechtsbescherming, genoemd in artikel 31, eerste lid, wordt toegepast, spreekt het Gerecht, in afwijking van artikel 50, derde en vierde lid, van de Landsverordening administratieve rechtspraak uitsluitend een verklaring van recht uit over de rechtsverhouding die in het geding is.

Artikel 25

1. De Integriteitskamer heeft een meldpunt waar meldingen als bedoeld in artikel 21, eerste lid, kunnen worden ontvangen en maakt dit meldpunt op voldoende wijze aan het publiek bekend.
2. Indien van een melding sprake is, wordt de melder, indien bij de Integriteitskamer voldoende bekend, aangemerkt als persoon, bedoeld in artikel 24, derde lid.
3. Indien de Integriteitskamer uit een vooronderzoek naar aanleiding van een melding constateert dat er sprake is van een misstand waartegen een andere procedure openstaat, deelt deze dat schriftelijk mede aan de melder.

§2 Integriteitsbeleid

Artikel 26

1. De Integriteitskamer is bevoegd tot het instellen van een onderzoek naar integriteitsbeleid.
2. Een advies of voorstel wordt in de Landscourant geplaatst.

Artikel 27

1. De regering is verplicht om binnen redelijke termijn schriftelijk en gemotiveerd op een advies of voorstel te reageren.
2. De regering stelt de Staten, de Integriteitskamer en de raad van ministers van het Koninkrijk schriftelijk in kennis van de reactie, bedoeld in het eerste lid.
3. De reactie, bedoeld in het eerste lid, wordt terstond in de Landscourant geplaatst.

Hoofdstuk 5. Register en rapportage

Artikel 28

1. De Integriteitskamer registreert iedere melding, vooronderzoek, onderzoek, bindend advies en advies of voorstel in een register.

2. Bij landbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld over:
  - a. de instelling van en vereisten en waarborgen aan dit register;
  - b. de gegevens die worden geregistreerd; en,
  - c. de registratieprocedure.

Artikel 29

1. De Integriteitskamer rapporteert ten minste halfjaarlijks aan de Staten, de regering en de raad van de ministers van het Koninkrijk.
2. De rapportage bevat geanonimiseerde gegevens over ten minste het aantal:
  - a. meldingen;
  - b. vooronderzoeken als bedoeld in artikel 21, tweede lid;
  - c. bindende adviezen, alsmede de wijze waarop hieraan door de ministerraad gevolg is gegeven;
  - d. adviezen of voorstellen, met inbegrip van de reactie daarop van de regering;
  - e. handelingen van de Integriteitskamer waarvan de rechtmatigheid is bestreden; en,
  - f. aangiften als bedoeld in artikel 3, vierde lid.
3. De rapportage wordt in de Landscourant geplaatst.

Hoofdstuk 6. Overige bepalingen

Artikel 30

1. De Integriteitskamer is bevoegd een last onder dwangsom op te leggen aan een natuurlijke persoon of rechtspersoon, indien een verplichting als bedoeld in artikel 4, derde lid, niet naleeft.
2. De last onder dwangsom is de herstelsanctie die inhoudt:
  - a. een schriftelijke opdracht aan de persoon, bedoeld in het eerste lid, tot naleving van diens verplichting binnen een daarbij aangegeven periode; en,
  - b. de verplichting tot betaling van een geldsom indien aan de in onderdeel a bedoelde opdracht geen of niet tijdig uitvoering is gegeven.
3. De geldsom genoemd in het tweede lid, onderdeel b, komt ten bate van de Landskas, en staat in redelijke verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang en tot de beoogde werking van de dwangsom.

Artikel 31

De Integriteitskamer wordt aangemerkt als rechtspersoon die rechtstreeks in diens belangen wordt getroffen in het geval van een schriftelijk gemotiveerde afwijking als bedoeld in artikel 24, tweede lid of het

overnemen en de uitvoering als bedoeld in artikel 24, derde lid, eerste volzin.

Artikel 32

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft:
  - a. hij die opzettelijk iemand die onderwerp is van een onderzoek verbergt of hem behulpzaam is in het ontkomen aan dat onderzoek;
  - b. hij die met het oogmerk om een integriteitsschending te bedekken of de nasporing of vervolging daarvan te beletten of te bemoeilijken, voorwerpen waarop of waarmee de integriteitsschending gepleegd is of andere sporen daarvan vernietigt, wegmaakt, verbergt of aan het onderzoek onttrekt;
  - c. hij die opzettelijk voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen, met het oogmerk om de medeneming als bedoeld in artikel 4, tweede lid, daarvan te beletten, te belemmeren of te verijdelen, verbergt, vernietigt, wegmaakt of aan het onderzoek onttrekt, dan wel door het opzettelijk verstrekken van gegevens of inlichtingen medeneming belet, belemmert of verijdelt.
2. Het eerste lid en artikel 4, derde lid, is niet van toepassing op hem die zich daartoe kan beroepen op een van de verschoningsgronden, bedoeld in artikelen 251, 252 en 253 van het Wetboek van Strafvordering.

Hoofdstuk 7. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 33

De Integriteitskamer is bevoegd vooronderzoeken en onderzoeken te verrichten naar, en bindend advies uit te brengen over, vermeende integriteitsschendingen die het maatschappelijk belang of het goed functioneren van de openbare dienst kunnen schaden.

Artikel 34

1. Op de eerste dag van het vijfde kalenderjaar na de datum van inwerkingtreding van deze landsverordening wordt deze als volgt gewijzigd:

0A

In de gelet op-bepaling vervalt het tweede gedachtestreepje.

A

Artikel 1, onderdeel h, vervalt.

B

Artikel 5, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "ministerraad van Nederland" vervangen door: de voorzitter van het Constitutioneel Hof.
2. In onderdeel c wordt "bij koninklijk besluit" vervangen door "bij landsbesluit", en vervalt: , aan de raad van ministers van het Koninkrijk.

C

Artikel 6 komt te luiden:

Artikel 6

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld over de rechtspositie van de leden van de Integriteitskamer, voor zover daarin niet in deze landsverordening is voorzien.

D

In artikel 11, vierde lid, vervalt: de Staatscourant en.

E

In artikel 12 wordt "de raad of leden" vervangen door "de raad, het Hof, of leden".

F

In artikel 13 wordt "de raad of leden" vervangen door "de raad, het Hof, of leden".

Fa

In artikel 18, derde lid, vervalt: , na overleg met de ministerraad van Nederland.

G

Artikel 19, tweede lid, komt te luiden:

2. De kosten van de Integriteitskamer, genoemd in deze landsverordening, komen ten laste van het Land.

H

In artikel 20 vervalt telkens: en de raad van ministers van het Koninkrijk.

I

In artikel 27, tweede lid, wordt „, de Integriteitskamer en de raad van ministers van het Koninkrijk” vervangen door: en de Integriteitskamer.

J

In artikel 29, eerste lid, wordt „, de regering en de raad van de ministers van het Koninkrijk” vervangen door: en de regering.

K

Artikel 35 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt: en in overeenstemming met het gevoel van de raad van ministers van het Koninkrijk,.
2. Onder vernummering van het vierde lid tot het derde lid, vervalt het derde lid.
3. In het derde lid (nieuw) vervalt: , na voorafgaand overleg met de regering van Nederland en behandeling hiervan in de raad van ministers van het Koninkrijk,.

2. Indien een verslag als bedoeld in artikel 35, tweede lid, daartoe aanleiding geeft wordt de dag, genoemd in het eerste lid, bij landsbesluit bepaald op de eerste dag van het achtste kalenderjaar na de datum van inwerkingtreding van deze landsverordening.

Artikel 35

1. Op voordracht van de Minister van Algemene Zaken en in overeenstemming met het gevoel van de raad van ministers van het Koninkrijk, wordt vier jaar na inwerkingtreding van deze landsverordening bij landsbesluit een evaluatiecommissie ingesteld, die onderzoekt en vaststelt of deze landsverordening heeft geleid tot de voorziene verbetering van een duurzaam deugdelijk bestuur.
2. De Minister van Algemene Zaken zendt een verslag van de evaluatie en eventuele aanbevelingen terstond aan de Staten.
3. De Minister van Algemene Zaken zendt het verslag, genoemd in het tweede lid, gelijktijdig aan de raad van ministers van het Koninkrijk.
4. De Minister van Algemene Zaken beslist, na voorafgaand overleg met de regering van Nederland en behandeling hiervan in de raad van ministers van het Koninkrijk, op basis van het verslag en de aanbevelingen, bedoeld in het tweede lid, over aanpassing van deze Landsverordening.

Artikel 36

Deze landsverordening wordt aangehaald als: Landsverordening Integriteitskamer.

Artikel 37

1. Deze landsverordening treedt in werking op het tijdstip, genoemd in het landsbesluit waarvan de bindende voordracht wordt gedaan door de kwartiermakers, bedoeld in het derde onderdeel van het Protocol tussen Nederland en Sint Maarten strekkende tot samenwerking door middel van een onderlinge regeling op grond van artikel 38, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, in verband met de instelling, inrichting, het functioneren en de bekostiging van een Integriteitskamer op Sint Maarten, welke bindende voordracht plaatsvindt niet later dan drie maanden na de datum bedoeld in dat onderdeel.
2. Indien het Protocol, genoemd in het eerste lid, niet in werking treedt op een datum voor 1 juni 2015, treedt deze landsverordening, zodra deze in het Afkondigingsblad is geplaatst, in werking met ingang van de eerste dag van de zevende week na de datum van bekrachtiging, doch niet eerder dan 1 juni 2015. In dat geval treedt artikel 34, eerste lid, eveneens op dat moment in werking.
3. In afwijking van het eerste en het tweede lid, treedt deze landsverordening:
  - a. in werking met ingang van de eerste dag van de derde week na de beslissing van het Constitutioneel Hof indien de Ombudsman een zaak aanhangig heeft gemaakt als bedoeld in artikel 127, derde lid, van de Staatsregeling; of,
  - b. niet in werking indien het Constitutioneel Hof oordeelt dat deze landsverordening niet verenigbaar is met de Staatsregeling.

Deze landsverordening wordt met de memorie van toelichting in het Afkondigingsblad geplaatst.

Gegeven te Philipsburg, d.d. 21 augustus 2015
De Gouverneur van Sint Maarten

De Minister van Algemene Zaken
d.d. 21 augustus 2015

Uitgegeven de 27 augustus 2015
De Minister van Algemene Zaken
Namens deze,
Hoofd Afdeling Juridische Zaken & Wetgeving

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen deel

1. Aanleiding voor het ontwerp

De regering wenst met urgentie de integriteitsproblematiek van Sint Maarten aan te pakken. Kern is dat daarbij van volledige betrouwbaarheid sprake moet zijn. De regering meent dit te kunnen bereiken door daartoe een vertrouwensorgaan in te stellen dat de overheid gevraagd en ongevraagd adviseert over integriteitsvraagstukken en over mogelijke concrete integriteitsschendingen. Dit vertrouwensorgaan wordt daartoe op afstand van het overheidsbestel geplaatst en met verstrekkende bevoegdheden uitgerust. Dat orgaan is de Integriteitskamer.

2. Integriteitsproblematiek van Sint Maarten

2.1. Historie

Sinds het geslaagde referendum van 23 juni 2000 over de status aparte van Sint Maarten is aan het functioneren van diens bestuur in toenemende mate aandacht besteed. Aanvankelijk lag daarbij het zwaartepunt bij het niveau en de kwaliteit van de rechtshandhaving.¹ Goed inzicht op dat gebied was voor Sint Maarten tot 2007 afwezig, omdat het meeste onderzoek daarover in de voormalige Nederlandse Antillen betrekking had op Curaçao.² Kort na het sluiten van het akkoord van 2 november 2006 over de status aparte van Sint Maarten werd een eerste onderzoek echter afgerond.³ Sinds de landswording in 2010 zijn vervolgens steeds rapper elkaar opvolgende rapporten steeds minder op de enkele effectiviteit van rechtshandhaving ingegaan, maar eens te meer op het geheel functioneren van alle bestuurlijke onderdelen van de overheid van Sint Maarten (hierna: het bestuur).⁴ Daarbij is een aanzienlijk aantal keren in de rapporten en in de gerelateerde publieke discussie daarover de mate van 'integriteit' van dat handelen als focaal punt aangemerkt.

De regering constateert dat door het vele stof dat dergelijke integriteitsvragen over de jaren heen heeft doen opwaaien, de reputatie van Sint Maarten en diens bestuur steeds meer op het spel is komen te staan. De regering ziet daarin een urgente uitdaging voor het land. Zowel de 'verhalen' over integriteitsschendingen die de ronde doen, als het slechts in beperkte mate doen van onderzoek en handhaving daarnaar, hebben immers eerder als gevolg het vergróten van de gelegenheidsstructuur voor schendingen dan het verkleínen daarvan.

---

¹ Met name in verband met criminaliteitsbestrijding zoals geconstateerd tijdens het Tripartiet overleg van september 2002 (Tweede Integriteitskamer der Staten-Generaal van Nederland, Integriteitskamerstukken II, 2002-2003, 28 600 IV, nr. 5: 3)

² Zie 'Georganiseerde criminaliteit en rechtshandhaving op Sint Maarten', Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie van Nederland, augustus 2007, pg. 9

³ Het onderzoek was gestart in 2004

⁴ "Nulmeting Sint Maarten, Stand van zaken institutionele integriteitszorg", Algemene Rekenkamer, 2014 (hierna: Nulmeting); "Doing the right things right", eindrapport van de commissie Integer openbaar bestuur, 12 juli 2014; "Integrity Inquiry into the functioning of the Government of Sint Maarten", PriceWaterhouseCoopers, 2014 (hierna: PWC)

Tenslotte geven zij ook een signaal af dat de 'pakkans' beperkt is.⁵

De regering wenst daarom met prioriteit de reputatie van Sint Maarten en het functioneren van haar bestuur te verstevigen. De hiervoor genoemde rapporten adviseren de regering daarover concreet.⁶ De regering wenst aan die adviezen op korte termijn uitvoering te geven, en is van oordeel dat daar met het onderhavige ontwerp van landsverordening het meest zinvol mee wordt aangevangen.

Daarbij ziet de regering zich vooraleerst geplaatst voor twee kernvragen. Wat is integriteit? Van welke integriteitsproblematiek is in Sint Maarten nu precies sprake?

2.2. Integriteit

De hiervoor genoemde rapporten geven aanzetten tot omschrijvingen van 'integriteit' en schendingen daarvan. Van naadloze definities met vastomlijnde begrippen is echter daarin geen sprake. De verscheidene rapporten blijven doorgaans bij brede, open omschrijvingen. 'Onkreukbaarheid en zorgvuldigheid',⁷ 'onkreukbaarheid en eerlijkheid'⁸ zijn begrippen die immers op zichzelf weer nadere concrete invulling behoeven.

Bij de omschrijving van 'integriteit' laat de regering onmiskenbaar dat een zekere openheid van het begrippenkader onvermijdelijk is. Soms is eenvoudigweg niet te vermijden dat schending van integriteit pas 'herkend wordt als het gezien wordt'.⁹ Daarbij speelt niet in de minste mate een rol dat de kleine eilandgemeenschap van Sint Maarten een voldragen sociaal-culturele samenleving vormt met sterke en breed gedragen gevoelens over haar normen en waarden. Deze zelfde kleine eilandgemeenschap is bovendien een hechte gemeenschap, hetgeen bijzondere risico's meebrengt voor het integer handelen van haar bestuur. Daarom ziet de regering zich geïnspireerd door de volgende constatering: "*In ... environments [where social, political and economic ties develop over multiple generations], informal relationship networks often govern how business and politics are conducted, and supersede formal rules and procedures*".¹⁰ Deze aanzet tot een definitie van integer handelen (althans, de schending daarvan) maakt de regering zich graag eigen. In een kleine eilandgemeenschap als Sint Maarten kan de kans immers inderdaad aanwezig zijn dat informele relationele netwerken regels en procedures overstijgen. En thans lijkt daar, wegens de inmiddels grote aandacht voor en verspreiding van geruchten over integriteitskwesaties, zelfs sprake van te zijn. De regering ziet zich daarom genoodzaakt de juiste balans te slaan

---

⁵ Vergelijk noot 2, pg. 104

⁶ Zie noot 4

⁷ "Nulmeting", pg. 5

⁸ "Doing the right things right", pg. 6

⁹ Vgl. de wijze waarop United States Supreme Court Justice Potter Stewart omging met het wellicht vergelijkbaar open begrip 'obscentiteit' in zijn beroemde opinie in *Jacobellis v. Ohio*, 378 U.S. 184 (1964): "I know it when I see it"

¹⁰ PWC, pg. 7

tussen de bijzondere uitdagingen bij integriteitsvraagstukken waar onze eilandgemeenschap zich voor ziet geplaatst, met een juist oog voor de rechtstatelijke vereisten waar het land zich aan gebonden acht.

In die precaire balans wordt in grote mate voorzien in artikel 1, onderdeel c, waar, zoals vermeld, het voor deze landsverordening centrale begrip 'integriteitsschending' wordt gedefinieerd. Centraal bij deze definitie staat het informeel relationeel netwerk van zij die een openbaar ambt, openbare functie of functie van bestuurder bekleden. Zij die dergelijke posities bekleden zijn immers uiteindelijk verantwoordelijk voor de beslissingen die in hun naam genomen worden. Indien bij dergelijke beslissingen niet de regels en procedures doorslaggevend zijn voor de wijze waarop het bestuur handelt (of dat juist nalaat), maar motieven die worden ingegeven door de positie in een netwerk, is sprake van een integriteitsschending.

Het is van belang stil te staan bij de notie dat de schending uit naam van de verantwoordelijke functionaris wordt verricht. Dat kan deze zelf zijn, maar, en wellicht veel vaker, personen die in diens naam handelen (zie artikel 1, onderdeel b en c, in samenhang beschouwd). Daarbij kan gedacht worden aan bevoegdheden, gemandateerd aan ambtenaren. Ook kan vermeld worden dat de functionaris eindverantwoordelijk kan zijn voor een schending die gepleegd wordt door of namens een van de private ondernemingen waarvan de overheid een meerderheidsaandeel bezit. In al deze gevallen zal de Integriteitskamer zich concentreren op de schending in concreto en de rol die de verantwoordelijke daarin heeft. Uiteraard kan een schending door de bekleder van het openbaar ambt, de openbare functie, of de functie van bestuurder in persoon verricht worden; de schending kan echter ook namens of voor hem door derden verricht zijn. Daar is deze niet minder voor verantwoordelijk. Als keerzijde geldt uiteraard ook dat de verantwoordelijkheid van middellijke schenders niet afdoet aan de verantwoordelijkheid van de onmiddellijke schender.

In de in artikel 1 voorgestelde definitie zijn geen begrippen opgenomen die naar hun aard volledig open zijn. Zo zijn de termen 'normen en waarden' wel overwogen, maar niet opgenomen. Zulke begrippen zouden kunnen leiden tot een mate van willekeur die de regering onwenselijk acht. Met de voorgestelde formulering van integriteitsschending wordt de Integriteitskamer voldoende vrijheid geboden om de soms ongrijpbare 'integriteit' te onderzoeken. Voorkomen wordt echter dat de Integriteitskamer verleid kan worden tot gelegenheidsonderzoeken.

Om een schending te kunnen vaststellen is noodzakelijk dat deze objectiveerbaar is. Geruchten, gevoelens en vermoedens kunnen een rol spelen bij de vraag of er sprake is van een schending; een schending zelf is echter concreet waarneembaar in feiten en omstandigheden. De rechtsstaat vereist dat van een doorkruising die onrechtmatig is sprake moet zijn. De bindende advisering die in dit opzicht wordt verbonden aan de constatering van een integriteitsschending kan daarom niet noodzakelijk worden geacht indien geen sprake is van een onrechtmatige

doorkruising.

Om elke twijfel te vermijden over het soort schending waar deze landsverordening zich in ieder geval op betreft zijn de volgende handelingen in artikel 1, onderdeel c, geformaliseerd:

- ambtsuitoefening met het oog op persoonlijk voordeel;
- corruptie;
- schending vertrouwelijkheid;
- bevoordelen familie en andere persoonlijke relaties;
- willekeur; en,
- andere strafbare gedragingen.

2.3. Integriteitsproblematiek van Sint Maarten

Nauwkeurige lezing van de rapporten baart de regering ernstige zorgen over de hoeveelheid en aard van concrete integriteitsschendingen.¹¹ De genoemde rapporten wijzen op een hoge frequentie van getuigenissen over vermeende schendingen. Dergelijke indicaties van concrete schendingen hebben naar oordeel van de regering echter onvoldoende geleid tot nader onderzoek naar feiten en omstandigheden. De regering ziet zich daarmee voor een dubbele integriteitsproblematiek geplaatst. Ten eerste levert dat laatst genoemde gebrek aan onderzoek en handhaving op dat verklaringen over vermeende integriteitsschendingen vrijelijk de ronde kunnen blijven doen – of deze nu feitelijk juist zijn of niet. Ten tweede blijft objectieve vaststelling van feiten en omstandigheden vaak achterwege, juist omdat de verklaringen onvoldoende concreet feitelijk of objectief vast te stellen zijn om het nodige nadere onderzoek te doen. Ook lijkt uit de rapporten naar voren te komen dat meldingen onvoldoende naar voren worden gebracht bij de instanties die op grond daarvan tot onderzoek kunnen overgaan. Kort gezegd is er vaak onvoldoende grond om formele onderzoeken te gelasten, terwijl er veel berichten de ronde doen die de noodzaak ervan lijken te indiceren. Een dergelijke situatie wordt wel eens een 'Catch 22' genoemd.¹²

De regering signaleert dat het onwenselijk is dat geruchten lange tijd zonder onafhankelijke toetsing kunnen blijven voortleven. Immers, als een gerucht ongegrond is, doet dat onnodige schade aan de reputatie van het land en de betrokkenen in kwestie. Terwijl bovendien, als het gerucht gegrond is, de gevolgen van de integriteitsschendingen uiteraard dienen te worden ongedaan gemaakt, en direct verantwoordelijken op de passende wijze worden gesanctioneerd.

Deze integriteitsproblematiek waar Sint Maarten zich voor ziet geplaatst is daarom niet eenvoudig. Als frequentie van geruchten een indicatie mag zijn van de hoeveelheid daadwerkelijke integriteitsschendingen, is er

---

¹¹ Zie noot 4.

¹² Naar de bekende roman 'Catch 22', Joseph Heller, 1961. Onderzoek is nodig om vast te stellen of het gerucht juist is, maar onderzoek kan (vaak) pas plaatsvinden als het gerucht in voldoende mate 'juist' is (bijvoorbeeld een redelijk vermoeden van schuld).

sprake van te veel concrete individuele schendingen die niet worden onderzocht, hersteld of gesanctioneerd. Daar moet zo urgent mogelijk verandering in komen. Integriteitsschendingen bij het bestuur ondermijnen immers de rechtsstaat. Dat is echter niet minder het geval als van geruchten niet vastgesteld wordt dat het om slechts geruchten gaat. Ook daar moet zo spoedig mogelijk een einde komen. De schijn van het bestaan van integriteitsschendingen leidt uiteindelijk even zozeer tot het ondermijnen van de rechtsstaat en afbrokkeling van het deugdelijk bestuur.

3. Een concrete weg voorwaarts

De regering meent op grond van het voorgaande dat een zo groot mogelijke transparantie van het handelen van het bestuur tot stand dient te worden gebracht. Daarmee wordt ook het opwekken van een schijn van integriteitsschendingen onmogelijk maakt. Wordt dat doel gehaald, kan het immers ook niet voorkomen dat integriteitsschendingen plaatsvinden zonder dat daarnaar onderzoek gedaan kan worden, herstel daarvan en waar nodig sanctionering.

De regering wil daarom transparantie van de wijze waarop handelingen van het bestuur tot stand komen, en van alle belangen van de betrokken verantwoordelijken, mogelijk maken. Dergelijke transparantie zorgt voor de mogelijkheid om doorlopend objectiveerbaar te toetsen of informele relationele netwerken procedures en regels hebben doorkruist. Dergelijke transparantie kan in ieder geval worden bereikt door bestaande regels daadwerkelijk te handhaven op het moment dat daartoe aanleiding lijkt te bestaan. Voorts is het daartoe noodzakelijk voortdurend te blijven herijken of dergelijke regels over transparantie volstaan. Daarbij is uiteraard van belang dat de relevante regels uitvoerbaar zijn, en dus daadwerkelijk uitgevoerd worden. De regering merkt echter op dat niet op alle vlakken sprake van volledige transparantie mogelijk is. Zo is er een onvermijdelijke mate van discretie nodig op bijvoorbeeld terreinen als persoonlijke levenssfeer, het landsbelang, concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens, of waar een wettelijk voorschrift anderszins geheimhouding voorschrijft. Voor dergelijke gevallen kan de transparantie echter wel degelijk ook worden vergroot. Dat kan door onderzoeken en conclusies over dergelijke gevallen te laten plaatsvinden door een onafhankelijke derde die daartoe volledig bevoegd en geëquipeerd is en daarover (gedeeltelijk) vertrouwelijk, en waar mogelijk (gedeeltelijk) publiekelijk te rapporteren (artikel 29).

De regering trekt de conclusie dat een 'Champion of public integrity' dient te worden opgericht.¹³ De regering stelt zich daarbij voor dat zo'n integriteitsorgaan geheel onafhankelijk kan bepalen onderzoek in te stellen en uit te voeren naar enige kwestie waar integriteit een rol speelt of kan spelen in individuele gevallen van mogelijke schendingen, dan wel de schijn van een schending daarvan. Mits van voldoende waarborgen omtrent zelfstandigheid, onafhankelijkheid, en onpartijdigheid voorzien, en

---

¹³ PWC, pg. 12

uitgerust met adequate bevoegdheden en deskundigheid, zal van dat instituut de maximaal mogelijke transparantiegraad van het bestuur uitgaan. Daarbij ligt voor de hand dat aanleiding voor dergelijk handelen van zo'n integriteitskampioen kan zijn gelegen in meldingen over integriteitsschendingen. Even zozeer ligt echter voor de hand dat dat kan worden gedaan waar dat, zelf zonder concrete aanleiding, toch geraden wordt geacht. Met dergelijke verstrekkende taken en bevoegdheden ziet de regering de mogelijkheid de vicieuze cirkel, waarin het land zich thans bevindt, te doorbreken. Met bevoegdheden die dwars door alle bestaande organisatorische lagen toegang en inzicht verschaffen zal dergelijke advisering voldoende concreet van aard zijn, en met name concrete resultaten boeken.

Daarnaast zal deze 'kampioen' de regering adviseren over gebreken in wetgeving en de wijze waarop deze kunnen worden hersteld, en van lacunes in de handhaving van bestaande regels en de wijze waarop daar concreet verandering in gebracht kan worden.

3.1 Overwogen alternatief

De regering stelt met dit ontwerp voor de Integriteitskamer als een zelfstandig bestuursorgaan (hierna: zbo) in te richten. Voordat de regering daartoe concludeerde, is als alternatief overwogen om een adviescollege in te richten in de zin van artikel 79 van de Staatsregeling. Adviescolleges maken echter onderdeel uit van de reguliere overheidsorganisatie, en vallen directer onder het gezag van de verantwoordelijke minister dan dat een zbo dat doet. Voor het voor te stellen orgaan acht de regering echter noodzakelijk dat het orgaan niet direct onder het gezag van een minister valt en daardoor onpartijdig en onafhankelijk van het landsbestuur kan opereren.

4. De Integriteitskamer

De Integriteitskamer wordt op basis van artikel 98, eerste lid, van de Staatsregeling van Sint Maarten ingericht als een zelfstandig bestuursorgaan. Dit komt tot uitdrukking in het voorgestelde artikel 2, tweede lid, van het ontwerp van landsverordening. Hierna wordt ingegaan op de aspecten van de hiërarchische relatie waarin de Integriteitskamer zich bevindt, en het openbaar gezag waarmee het wordt uitgerust.

4.1 Hiërarchie

Met de zo kenmerkende eigenschap van zbo's dat het niet hiërarchisch ondergeschikt is aan een minister wordt het zelfstandige karakter van het orgaan tot uitdrukking gebracht. Anders gezegd: met het inrichten van een zbo wordt dit orgaan als het ware buiten de hoofdstructuur van de centrale bestuurlijke organisatie geplaatst. Uit het ontbreken van de hiërarchische relatie volgt dat er tussen de minister en het zbo geen ambtelijke ondergeschikte relatie bestaat, noch dat de minister de bevoegdheid heeft bijzondere aanwijzingen te geven. De ontbrekende hiërarchie ten opzichte van de minister doet echter niet geheel af aan de ministeriële verantwoordelijkheid van diezelfde minister. De minister blijft namelijk op hoofdlijnen politiek verantwoordelijk voor een goede taakuitvoering door

het orgaan. Deze verhouding kan vergeleken worden met die tussen de Rechterlijke Macht en de Minister van Justitie. Om die reden is in artikel 20 voorzien in de minimaal benodigde bevoegdheden voor de Minister van Algemene Zaken ten aanzien van beheer en middelen.

De regering is van mening dat het inrichten van de Integriteitskamer als zelfstandig bestuursorgaan het enige juiste instrument is. Met het inrichten van de Integriteitskamer als zelfstandig bestuursorgaan worden de taken en bevoegdheden van de Integriteitskamer namelijk aan de directe invloed van de minister onttrokken en opgedragen aan dit orgaan, dat gespecialiseerd is in het bevorderen en bewaken van de integriteit binnen de overheid en daarover tevens zal adviseren. Het maximaal onttrekken van de Integriteitskamer aan de directe invloed van de minister is volgens de regering nodig om tot onafhankelijke taakuitoefening, waaronder oordeelsvorming op basis van specifieke deskundigheid op het gebied van integriteit, te komen. Deze onafhankelijke oordeelsvorming en eigenstandige beslissingsbevoegdheid is van groot belang aangezien de adviezen die de Integriteitskamer zal uitbrengen veelal een hoog politiek gevoelig karakter zullen hebben. Bij het uitbrengen van adviezen over integriteit zal de onafhankelijke oordeelsvorming van de Integriteitskamer te allen tijde gewaarborgd moeten zijn. De Integriteitskamer zal bovendien van politieke beïnvloeding afgeschermd moeten zijn. Dit is de kernvoorwaarde voor het succes van de noodzakelijke ontwikkeling van het landelijke integriteitsbeleid. Daarbij zij echter opgemerkt dat deze afstand door de Staatsregelingswetgever slechts tot op zekere hoogte gelegitimeerd wordt geacht. 'Er zijn [immers] taken die moeten blijven behoren tot het door algemene verkiezingen gelegitimeerde algemeen bestuur', aldus de Memorie van toelichting op de Staatsregeling.¹⁴ De regering is van oordeel met deze landsverordening een zelfstandig bestuursorgaan voor te stellen waar de juiste balans tussen doortastend vermogen en deze rechtsstatelijke democratische grondwaarde wordt bereikt.

4.2. Openbaar gezag

De Integriteitskamer zou van enige daadkracht zijn ontspeend, als het niet daadwerkelijk over enig openbaar gezag beschikt. Dit komt onder andere tot uitdrukking in artikel 22, eerste lid. Op basis van dit artikel kan de Integriteitskamer namelijk bindende adviezen verstrekken. Deze bindende adviezen zijn geen rechterlijke uitspraken, maar zijn in zoverre bindend dat door het advies de rechtsplicht voor de ministerraad ontstaat om binnen een bepaalde termijn voldoende gemotiveerd uitvoering te geven aan dat advies (artikel 24, eerste lid). Het toekennen van deze bevoegdheid geeft de Integriteitskamer naar mening van de regering meer gewicht. Anders gezegd zorgt het ervoor dat de Integriteitskamer geen tandeloos orgaan is, dat slechts vrijblijvend advies doet over integriteitsschendingen.

---

¹⁴ Pg. 63, Memorie van Toelichting zoals goedgekeurd door de Eilandsraad van Sint Maarten, 21 juli 2010

4.3. Casus

Als voorbeeld van hoe het openbaar gezag werkt, kan worden gedacht aan een incident als de volgende.

Een klager meldt bij de Integriteitskamer dat deze van mening is dat deze bij diens sollicitatie naar een bepaalde functie ten onrechte is gepasseerd. De suggestie wordt gewekt dat de beslisser overwegend is beïnvloed door een factor die onderdeel uitmaakt van diens informele relationele netwerk (hij heeft bijvoorbeeld diens on- of minder gekwalificeerde familielid benoemd, of is op grond van een persoonlijke gunst tot de beslissing gekomen). Het onderzoek van de Integriteitskamer wijst uit dat niet kan worden vastgesteld dat de benoeming doorslaggevend is bepaald wegens de inderdaad bestaande familiebetrekking, dan wel blijft onduidelijk of er beloftes over en weer zijn gedaan. Wel staat echter vast dat de regels en procedures die dienen te worden gevolgd bij een sollicitatieprocedure, niet zijn gevolgd. Bijvoorbeeld is waargenomen dat de vacature kwalificaties vermeldt waarover de benoemde niet beschikt, niet alle prima facie geschikte kandidaten op gesprek zijn uitgenodigd zonder dat duidelijk is welke redenen daarvoor bestonden, of dat de beslisser zich niet teruggetrokken heeft op het moment dat diens familielid solliciteerde, zodat enige schijn van subjectieve besluitvorming niet werd vermeden. De Integriteitskamer kan op zo'n moment adviseren dat de sollicitatieprocedure opnieuw dient te worden gevolgd. Inhoud van zo'n advies kan zijn dat deze procedure de geconstateerde integriteitsschendingen voldoende adresseert zodat er niet langer sprake kan zijn van de schijn van een partijdige beslissing. De verantwoordelijke beslisser heeft vervolgens tot taak om ofwel voldoende gemotiveerd te besluiten alsnog af te zien van een nieuwe sollicitatieprocedure, ofwel gemotiveerd gedeeltelijk of volledig aanvang te maken met de uitvoering van dat advies. Wordt een dergelijke gemotiveerde reactie niet, althans niet binnen vier weken, door de ministerraad geformuleerd en gedeeld met de Integriteitskamer, dan is daarmee diens rechtsplicht geschonden, met alle rechtsgevolgen die dat met zich meebrengt.¹⁵

De regering merkt op dat deze bijzondere bindend-adviesbevoegdheid van de Integriteitskamer zich bevindt op het scherpst van de snede van hetgeen hiervoor is opgemerkt ten aanzien van de Staatsregeling. Te voorzien is dat het grootste deel van diens bindende advisering over concrete integriteitsschendingen zich zal betrekken op zaken waar een minister politiek voor verantwoordelijk is. Deze minister dient, daar waar deze volgens de Integriteitskamer, in eerste en laatste instantie slechts verantwoording af te leggen aan de Staten voor diens politieke verantwoordelijkheid. Anders gezegd: het is de taak van de Staten om de legitimiteit van een minister in twijfel te trekken en daar gevolgen voor diens positie aan te verbinden. Een zelfstandig bestuursorgaan moet

---

¹⁵ In dit voorbeeld wordt gemakshalve voorbijgegaan aan de mogelijke rechtspositionele bijzonderheden die samenhangen met het opnieuw doen van een sollicitatieprocedure. Uitgangspunt is uiteraard dat de Integriteitskamer bij het adviseren adequaat rekening houdt met alle mogelijke gevolgen van haar bindend advies, en in die zin de inhoud van haar advies voldoende afstemt op proportionaliteit en subsidiariteit.

tussen die staatsrechtelijke verhouding in de trias politica geen positie in kunnen nemen.

De regering meent echter dat met de thans voorziene 'tanden' in de vorm van het bindend advies daar ook geen sprake van is. Zo al sprake is van een bindend advies waar publieke bekendheid aan gegeven kan worden, dan is het aan de Staten om daaraan de ultieme politieke conclusies te verbinden.¹⁶ Van een 'zwaarmacht' is bij de Integriteitskamer dus geen sprake. Het stelt echter wel de Staten in staat om diens 'zwaarmacht' in de vorm van een motie van wantrouwen te hanteren. Immers, op al dan niet geanonimiseerde wijze zal de Integriteitskamer halfjaarlijks rapporteren of de ministerraad in gebreke is gebleven (artikel 29, eerste lid).

4.4. De Integriteitskamer als vertrouwensorgaan

De hiervoor beschreven inrichting van de Integriteitskamer bepaalt diens onafhankelijkheid en het haar toegekende openbare gezag. De regering is van mening dat zij vanwege vooral deze karaktereigenschappen een orgaan instelt dat hoog aanzien binnen het gehele land zal genieten. Dit zal er volgens de regering in resulteren dat de Integriteitskamer in de kern een vertrouwensorgaan wordt. Dergelijk vertrouwen zorgt ervoor dat potentiële melders geen drempels ervaren wanneer zij menen een mogelijke integriteitsschending waar te nemen. Vertrouwen staat daarmee aan het begin van het oplossen van integriteitsproblemen.

5. Inrichting en organisatie van de Integriteitskamer

5.1. Leden van de Integriteitskamer

De expertise, zelfstandigheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de Integriteitskamer hangen in grote mate samen met de garantie dat de Integriteitskamer en dus diens leden, aan de eisen voldoet die die eigenschappen in deze verenigt. De regering stelt hiertoe in hoofdstuk 2, paragraaf 1, van de landsverordening deze stringente eisen. Daarbij staat artikel 5 centraal.

Verder wordt de onafhankelijkheid, onpartijdigheid en zelfstandigheid van de leden met de in artikel 9, opgenomen incompatibiliteiten zeker gesteld. Het vereiste van artikel 8 dat de Integriteitskamer als geheel voldoende affiniteit moeten hebben met de lokale situatie van Sint Maarten, stelt bovendien zeker dat de gemeenschap van Sint Maarten hier volledig in kan vertrouwen. De regering vindt het voorts belangrijk dat er onderling geen bloedverwantschap tot in de tweede graad bestaat tussen de leden, plaatsvervangend leden of secretaris (artikel 10). Voorts wordt voorgesteld om niet toe te staan dat de leden, plaatsvervangend leden en de secretaris belangen hebben in staatsdeelnemingen of andere betrekkingen of nevenfuncties bekleden die met het oog op een goede vervulling van de functie onwenselijk worden geacht (artikel 11). Ook dat zou immers de

---

¹⁶ Herinnerd zij aan het feit dat de advisering gevallen kan betreffen die op grond van regels over de private levenssfeer, landsgeheim of bedrijfsgeheim slechts vertrouwelijk kunnen worden behandeld. In het geval in het voorbeeld is bijvoorbeeld al sprake van een rechtspositionele kant kent die privacy-gevoeligheden mee kan brengen.

(schijn van) belangenverstremgeling kunnen bevorderen. Tot slot wordt bij benoeming een eed afgelegd ten overstaan van de Gouverneur (artikel 7)

Voor de schorsing en ontslag van de leden, plaatsvervangend leden en de secretaris is aangesloten bij de vergelijkbare bepalingen voor Hoge Colleges van Staat (artikel 12 en 13).

5.2 Secretariaat

De Integriteitskamer zal in diens werkzaamheden moeten worden ondersteund. Daartoe stelt de regering een secretariaat voor. De regering acht het van groot belang dat het secretariaat over voldoende mankracht beschikt, en dat die over voldoende expertise beschikt. In de praktijk zal de ambtelijke staf immers de adviezen voorbereiden en vooronderzoeken en onderzoeken uitvoeren of doen uitvoeren.

Voor de secretaris stelt de regering dezelfde benoemingsvoorwaarden voor als voor leden en plaatsvervangend leden – namelijk bij landsbesluit – met dien verstande dat de Integriteitskamer de bindende schriftelijke aanbeveling tot diens benoeming doet (artikel 15, derde lid). Deze toevoeging wordt nodig gevonden omdat een nauwe samenwerking tussen de Integriteitskamer en de secretaris onontbeerlijk is voor een goede taakuitoefening.

De regering stelt voor om de Integriteitskamer zo veel mogelijk beheersing te laten houden over de inrichting van de organisatie en de staf. Wel is noodzakelijk dat de Integriteitskamer daarbij de expertise bijeenbrengt die voor het effectief uitvoeren van haar taken noodzakelijk is. Dat is geregeld in artikel 16, eerste lid. Om het personeel van het secretariaat de nodige rechtspositie en rechtsbescherming te bieden, voorziet artikel 16, tweede lid, erin dat de regels die van toepassing zijn op ambtenaren van overeenkomstige toepassing zijn.

5.3 Toezicht op de Integriteitskamer

Om te kunnen komen tot de grootst mogelijke vertrouwensmaat in de Integriteitskamer, wenst de regering gebruik te maken van de mogelijkheid van artikel 98, derde lid, van de Staatsregeling. Dat biedt de mogelijkheid om te voorzien in onafhankelijk toezicht op de Integriteitskamer. Deze rol wordt toebedeeld aan de Raad van rechtshandhaving. Op die wijze wordt de hiervoor beschreven noodzakelijke hiërarchische afstand tot de verantwoordelijken gewaarborgd.

6. Werkwijze van de Integriteitskamer

In essentie wordt de Integriteitskamer uitgerust met drie taken (artikel 3). De Integriteitskamer zal gevraagd en ongevraagd bindende adviezen uitbrengen over vermeende integriteitsschendingen. Daarnaast zal de Integriteitskamer gevraagd en ongevraagd adviezen uitbrengen over het integriteitsbeleid en toezien op uitvoering van gegeven adviezen of gedane voorstellen.

6.1.1. Advisering over integriteitsschendingen

Een van de belangrijkste functies van de Integriteitskamer is het concrete onderzoek naar vermeende integriteitsschendingen. Om aan deze hoofdtak uitvoering te kunnen geven, zijn in artikel 4 aan de Integriteitskamer enkele algemene bevoegdheden toegekend. Allereerst is de Integriteitskamer bevoegd om vooronderzoek en vervolgens onderzoek te verrichten naar vermeende integriteitsschendingen en de verantwoordelijken over de uitkomsten van bindend advies te voorzien. Hiermee meent de regering een bevoegdheid aan de Integriteitskamer te geven die tot concrete daden kan leiden, dan wel tot ontkrachting van geruchten.

Artikel 21 stelt voor dat de Integriteitskamer een vooronderzoek kan instellen uit eigen beweging of op grond van een melding. Daarbij is van groot belang dat eenieder melding kan doen bij de Integriteitskamer over vermeende schendingen van integriteit. Met vooronderzoek uit eigen beweging wordt de mogelijkheid aan de Integriteitskamer geboden om zelfstandig aandacht te besteden aan geruchten die reeds in omloop zijn gebracht. Voor wat betreft de meldingsmogelijkheid, acht de regering het van groot belang dat een ieder op een zo laagdrempelig mogelijke wijze melding kan doen. Hiermee wordt immers een toegankelijke procedure gecreëerd. Deze lage drempel komt in het ontwerp tot uiting door geen vereisten aan de melding te stellen. Daarenboven is de Integriteitskamer gehouden om een meldpunt in te stellen en in stand te houden waar een ieder vermeende integriteitsschendingen kan melden en dit meldpunt op voldoende wijze aan het publiek bekend te maken (artikel 25, eerste lid).

Hier staat tegenover dat de Integriteitskamer niet de speelbal moet worden van mogelijke persoonlijke vetes of andere oneigenlijke motieven om dit orgaan in te schakelen. Ook wenst de regering te voorkomen dat de Integriteitskamer overmatig belast wordt met waardeloze meldingen of met zaken die van ondergeschikt belang zijn. Het ligt immers voor de hand dat de Integriteitskamer zich vooral richt op de meest prangende zaken voor het land. Daarmee wordt voor de Integriteitskamer al een groot deel van het opportuniteitsvraagstuk ingekaderd dat dit orgaan bij elke vermeende integriteitsschending reeds tijdens het vooronderzoek zal moeten beantwoorden, op grond van artikel 21.

De wijze waarop verder met het opportuniteitsbeginsel wordt omgegaan, is in het ontwerp in grote mate aan de Integriteitskamer overgelaten. Artikel 21, vierde lid, onderdeel a, biedt aandachtspunten voor het opstellen van een algemeen onderzoeksprotocol. Niet miskend kan worden dat dit orgaan uiteindelijk beperkt zal worden in diens slagkracht door de financiële en praktische beperkingen die elke organisatie eigen zijn. Het is daarbij wel noodzakelijk dat de wijze waarop beslissingen worden genomen over de vraag of een bepaalde zaak een diepgaand(er) onderzoek verdient, zo transparant mogelijk te doen verlopen. Om bovenstaande tegenstelling zoveel mogelijk te vermijden, vindt de regering het nodig om de onderzoeksprocedure te splitsen in twee fasen:

het vooronderzoek en het onderzoek. Tijdens het vooronderzoek staat slechts de opportuniteitsvraag centraal, terwijl het daadwerkelijk onderzoek tijdens de onderzoeksfase kan worden uitgevoerd.

6.1.2. Vooronderzoek

Op enig moment zal er voor de Integriteitskamer aanleiding zijn om de vraag te stellen of onderzoek naar een vermeende integriteitsschending dient te worden ingesteld. Een voorbeeld van een dergelijke aanleiding is de ontvangst van een melding. De vraag of het instellen van een onderzoek vervolgens opportuun is, wordt in een vooronderzoek beantwoord. Tijdens het vooronderzoek gebruikt de Integriteitskamer in ieder geval de handvatten die artikel 21, vierde lid, onderdeel a, biedt.

Indien een vooronderzoek wordt ingesteld naar aanleiding van een melding, zij erop gewezen dat de persoon van een melder, dan wel de onbekendheid daarmee, gevolgen kan hebben voor de conclusies in het vooronderzoek. Daarbij kan gedacht worden aan rancuneuze melders, of het feit dat onbekendheid met de persoon van de melder wellicht meebrengt dat de kwestie onvoldoende concreet in voldragen feiten of omstandigheden is om nader te onderzoeken. Het wordt daarom wenselijk gevonden dat de identiteit van de melder bij de Integriteitskamer bekend is. De Integriteitskamer is vervolgens verplicht om zorgvuldig met de identiteit van de melder om te gaan, en ook overigens met gevoelige gegevens (artikel 23).

Gedurende het daadwerkelijk onderzoek kan het voorkomen dat de Integriteitskamer de vertrouwelijkheid van een melder niet in alle gevallen kan garanderen. Dit onderzoek en het daartoe inwinnen van verdere informatie kan, door de aard en de inhoud van de melding, immers met zich meebrengen dat deze is te herleiden tot de persoon van de melder. In dergelijke situaties ligt het voor de hand dat de Integriteitskamer bij de beoordeling van opportuniteit van het onderzoek dat punt mede betreft. Een melder kan om wat voor reden dan ook immers huiverig zijn om zich bekend te maken, bijvoorbeeld uit angst voor represailles. De Integriteitskamer kan het niet opportuun achten de indruk te wekken dat een melding kan leiden tot nare gevolgen voor melders. Dat zou immers diens eigen taakinfilling ernstig kunnen ondermijnen.

6.1.3. Onderzoek

Indien de Integriteitskamer oordeelt dat het opportuun is een onderzoek in te stellen, dan volgt daaruit dat dit onderzoek ook daadwerkelijk door de Integriteitskamer wordt ingesteld. Met de instelling van een onderzoek verschaft de Integriteitskamer zich van een pallet aan bestuursbevoegdheden. Deze bevoegdheden zijn voorgesteld in artikel 4 van het ontwerp. Centraal hierin staat de medewerkingsplicht op grond van artikel 4, derde lid. Dat deze medewerkingsplicht een verhouding heeft tot het onder meer in het EVRM neergeslagen *nemo tenetur* beginsel spreekt voor zich. Korthedshalve zij hier verwezen naar bestendige jurisprudentie over die verhouding tussen bestuursrecht en strafrecht, waar de Integriteitskamer uiteraard rekening mee zal moeten houden.

Artikel 23 bepaalt voorts de wijze waarop de Integriteitskamer in deze fase met gevoelige informatie behoort om te gaan.

Er kan immers sprake kan zijn van geheime of vertrouwelijke stukken die niet zonder meer gedeeld kunnen worden met de Integriteitskamer. Uit het recht vloeit voort dat soms niet afgeweken kan worden van een geheimhoudingsplicht (hiervoor is genoemd de persoonlijke levenssfeer, ambts- of landsgeheim dan wel bedrijfsgeheim). De regering meent dat de persoonlijke levenssfeer slechts kan worden doorbroken door tussenkomst van een strafrechter. Alleen de procedure voor dat orgaan is van voldoende waarborgen voorzien om zeker te stellen dat de juiste mate van proportionaliteit en subsidiariteit wordt betracht in het betrokken strafproces. Dat ligt echter anders voor andere categorieën geheimhouding. Waar een plicht van professionele geheimhouders kan worden opgeheven door de betrokken cliënt, kan een ambtsgeheim of landsgeheim worden opgeheven door het land zelf.

Dit kan echter leiden tot botsingen van belangen, ingeval bijvoorbeeld het land (althans degene met relevant openbaar gezag, functie als bestuurder of openbare functie) weigert medewerking te verlenen, terwijl de Integriteitskamer dit wel noodzakelijk acht. Deze kwesties kunnen op grond van artikel 31 voorgelegd worden aan de rechter, die de rechtmatigheid van de inzet van de bestuursbevoegdheden kan toetsen.

Het onderzoek zelf wordt uiteraard beheerst door regels van subsidiariteit en proportionaliteit. Daarmee wordt bedoeld op procedures en onderzoeksmethoden die het minst ingrijpend zijn. Het minst ingrijpend ten opzichte van de betrokkene waarover is gemeld. Maar ook het minst ingrijpend ten opzichte van de omgeving waarin de betrokkene werkt. Bij iedere keuze voor een onderzoeksmethode moet ook worden afgewogen of het uiteindelijke doel ook met een lichter onderzoeksmiddel kan worden bereikt (subsidiariteit). Is de benodigde informatie bijvoorbeeld ook te krijgen door de betrokkene en eventuele getuigen te horen, dan is observatie niet nodig. Volgens het proportionaliteitsbeginsel wordt gekeken naar een redelijke verhouding tussen middel en doel (proportionaliteit).

6.1.4. Bindend advies

Na afronding van een onderzoek zet de Integriteitskamer de bevindingen die uit het onderzoek voortvloeien uiteen in een bindend advies. In dit advies adviseert de Integriteitskamer de ministerraad over de uitkomst van het onderzoek en de te nemen vervolgstappen. Het advies wordt vergezeld van een uiteenzetting over de wijze waarop het onderzoek is verricht, een beschrijving van de gebruikte onderzoeksmiddelen en de manier waarop deze zijn ingezet. Alle relevante gespreksverslagen en overige (feitelijke) informatie die gedurende het onderzoek is gebruikt en verkregen wordt daarbij overgelegd. Zo krijgen zij die een rechtstreeks belang hebben de mogelijkheid om de rechtmatigheid van de onderzoeksmethoden te (doen) beoordelen.

Het bindend advies is in zoverre bindend, dat dit de beleidsvrijheid van de verantwoordelijke inperkt. Dat wil echter niet zeggen dat adviezen zonder

meer opgevolgd dienen te worden. Uitgegaan kan worden van de situatie waarbij er nog steeds een mate van beleidsvrijheid blijft bestaan bij het uitvoeren van het advies. Op grond van artikel 24, tweede lid, kan de ministerraad immers gemotiveerd afwijken van het advies van de Integriteitskamer, of zelfs gemotiveerd geen gevolg kan geven aan een advies. Artikel 3, tweede lid, voorziet in dit verband in de taak voor de Integriteitskamer om toe te zien op de uitvoering van diens adviezen of voorstellen.

6.1.5. Rechtsbescherming

Het vooronderzoek, het onderzoek en de bindende adviezen van de Integriteitskamer, en het gevolg dat de geadviseerde daaraan dient te verbinden en zal verbinden, hebben gevolgen voor veel mogelijke belanghebbenden. Daarbij kan gedacht worden aan de onderzochten, het openbaar ambt, de openbare functie, dan wel de functie van bestuurder of derden en de Integriteitskamer zelf. Voor al deze partijen staat op grond van het vigerend recht van Sint Maarten, mits sprake van voldoende rechtstreeks belang, de weg naar de rechter open om rechtsbescherming te zoeken. Artikel 31 bepaalt uitdrukkelijk dat daarover geen twijfel kan bestaan. Daarbij zij opgemerkt dat uitdrukkelijk voor de administratieve in plaats van civiele rechtsgang wordt gekozen wegens de beoordelingsruimte en beleidsvrijheid die de Integriteitskamer moet kunnen uitoefenen. Een integrale toetsing, zoals uit het civiele recht zou voortvloeien, ligt dan ook niet voor de hand.

Gezien het feit dat onderzoeken door de Integriteitskamer niet altijd leiden tot een bindend advies voelt de regering de noodzaak om de rechtsbescherming ook open te stellen bij beslissingen die ten grondslag liggen aan het inzetten van bestuursbevoegdheden. Een toetsing van de inzet van dergelijke middelen aan het einde van het onderzoekstraject (bij het uitbrengen van het bindend advies) zou anders immers illusoir zijn indien dat advies uiteindelijk niet wordt uitgebracht. Die situatie acht de regering niet onwaarschijnlijk, omdat bijvoorbeeld in plaats van advisering een aangifteplicht op grond van artikel 3, vierde lid, kan volgen.

Een bijzondere belanghebbende kan de melder zijn die het niet eens is met een beslissing van de Integriteitskamer om de opportuniteitsvraag gedurende een vooronderzoek negatief te beantwoorden.

6.2. Advisering over beleid

De Integriteitskamer heeft naast de adviesfunctie ten aanzien van schendingen, als tweede hoofdtak om gevraagd of ongevraagd advies te verstrekken aan de regering over het integriteitsbeleid. Daarbij moet gedacht worden aan beleid in de breedste zin van het woord (artikel 1, onderdeel d). Zo vormt wet- en regelgeving reflectie van beleid waarover geadviseerd kan worden, evenals het beleid op grond waarvan daaraan uitvoering wordt gegeven. Ook risicoanalyses van bijvoorbeeld de wijze waarop organisaties zijn ingericht betreft uiteindelijk beleid van Sint Maarten. De regering wenst zich te doen adviseren over alle vraagstukken waarvan de Integriteitskamer zelf van oordeel is dat het een integriteitskwestie betreft welke aandacht van de regering behoeft.

Verzoeken tot advisering kunnen worden gedaan door de regering. Indien een dergelijk verzoek wordt gedaan, dient de Raad daar binnen een redelijke termijn in te voorzien. Een verzoek is niet noodzakelijk om een advies uit te brengen.

Adviezen worden gepubliceerd. De regering reageert gemotiveerd op de wijze waarop zij met het advies zal omgaan. Daarbij kan ook worden ingegaan op de vraag of de regering het met het oordeel van de Integriteitskamer eens is dat het een integriteitskwestie betreft. Dergelijke interactie bevordert de ontwikkeling van een integriteitsbesef, wat dat meebrengt, en waar de grenzen daarbij getrokken moeten worden. De reactie van de regering wordt ook gepubliceerd. De regering heeft voorts tot taak zowel het advies als haar gemotiveerde reactie aan de Staten, de Integriteitskamer en de raad van ministers van het Koninkrijk te overleggen.

Gelet op de vrije adviesbevoegdheid van de Integriteitskamer, staat de weg open om over de beslissing van de regering ook een advies te geven. Uiteraard zal de wenselijkheid daarvan in dat geval dienen te worden gemotiveerd.

De regering is van oordeel dat de Integriteitskamer op onafhankelijke en daadkrachtige wijze adviezen over beleid zal uitbrengen. Vooral in de periode kort na de oprichting zal de Integriteitskamer zich waarschijnlijk primair richten op deze taak. Waar de wetgeving en regelgeving lacunes vertonen, dan wel de uitvoering daarvan te kort schiet, is immers de meest urgente voortgang wenselijk. Het is met het oog op de onpartijdigheid en onafhankelijkheid dat de Integriteitskamer als vertrouwensorgaan kan optreden, zodat de transparantie- en daarmee integriteitsverbetering van het bestuur van Sint Maarten kan toenemen.

6.3. Registratie in register

Alle meldingen, vooronderzoeken, onderzoeken, bindende adviezen, adviezen en voorstellen van en door de Integriteitskamer worden opgenomen in een register, welke op grond van artikel 28 wordt ingesteld. Registratie is immers een onderdeel van een volwaardig en transparant integriteitsbeleid. Registratie biedt openheid over (vermeende) integriteitschendingen en geeft de mogelijkheid om problemen te bespreken op basis van feiten in plaats van (subjectieve) waarnemingen. Met de registratie creëert de Integriteitskamer voor zichzelf de mogelijkheid om onderbouwd te kunnen aangeven hoe vaak een signaal resulteerde in een onderzoek, en vervolgens hoe vaak een onderzoek leidde tot een vastgestelde schending met een afdoening. Dit zal ook leiden tot een rapportage (zie daarover hierna: § 7).

7. Rapportage door de Integriteitskamer

De regering heeft zich in deze landsverordening als hoofddoel gesteld dat een maximale mate van transparantie van het handelen van het bestuur van Sint Maarten dient te worden bereikt. Gelet op de adviseringsbeperkingen die volgen uit geheimhoudingsplichten op grond van het recht of bijvoorbeeld kwesties van persoonlijke levenssfeer, is dat met de bindende advisering over integriteitsschending op zichzelf nog niet

voldoende bereikt.

Open en transparant communiceren over (vermoedelijke) integriteitsschendingen is erg belangrijk voor het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag. Maar ook voor het leren van kwesties die zich hebben voorgedaan. Daarnaast maakt het zichtbaar (en onderstreept het) welk belang de overheid aan integriteit hecht.

Deze wordt wel bereikt door halfjaarlijks rapporten te publiceren over dergelijke adviezen (artikel 29). Daarbij stelt de regering voor dat de Integriteitskamer halfjaarlijks rapporten vaststelt met metagegevens over door haar verrichte vooronderzoeken, onderzoeken, uitgebrachte adviezen, en de wijze waarop de regering daarmee is omgegaan. Op die wijze wordt in ieder geval publiekelijk inzicht verschaft in de hoeveelheid onderzoeken die in een jaar zijn verricht, bij welke organen, hoe vaak daarbij per orgaan tot constatering van een schending is geconcludeerd, of de regering naar oordeel van de Integriteitskamer naar behoren bindende adviezen heeft uitgevoerd, en wellicht gegevens over de mate waarin betrokkenen rechterlijke rechtsbescherming hebben gezocht.

De Integriteitskamer bewaart een kopie (digitaal en op papier) van het onderzoeksdossier, de rapportage en de aanbiedingsbrief. Bij verzoeken om informatie door derden verwijst de Integriteitskamer naar de onderzochte (onderdeel van de) overheidsorganisatie.

8. Overgangsrecht

Gelet op de verstrekkende bevoegdheden die aan de Integriteitskamer worden toebedeeld is het wenselijk dat duidelijkheid wordt gecreëerd over de reikwijdte van de bevoegdheid van de Integriteitskamer. De regering wil daarbij niet tornen aan de rechtsstatelijke waarborgen voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze landsverordening. Daarom wordt voorgesteld dat met inwerkingtreding van deze landsverordening (artikel 33) zeker wordt gesteld dat geen twijfels meer kunnen ontstaan over de integriteit van haar bestuur. Daarbij is van groot belang dat degenen die in het verleden integriteitsschendingen hebben begaan ook met de inwerkingtreding van deze landsverordening gestimuleerd worden om dergelijke misstappen niet langer voort te zetten.

Gezien de prioriteit van de regering op het integriteitsvraagstuk, en de urgentie van de uitvoering van deze landsverordening, is een kwartiermaker door de regering benoemd, die start met de opbouw van de Integriteitskamer voor de inwerkingtreding van deze landsverordening. Mogelijke bevindingen over vermeende integriteitsschendingen die in deze opbouwfase reeds aan het licht zullen komen, zullen na inwerkingtreding van de landsverordening vallen onder de bevoegdheid van de Integriteitskamer.

9. Overleg binnen het Koninkrijk der Nederlanden

In de voorgaande hoofdstukken is een beeld geschetst van het doel en de strekking van het onderhavige ontwerp van landsverordening, namelijk om door middel van de instelling van een zelfstandig bestuursorgaan welke is belast met de integriteitsaangelegenheden van het Land een structurele

verandering aan te brengen in de integriteitsaanpak en het integriteitsbesef.

Gezien de bijzondere interesse die de Koninkrijksregering in deze landsaangelegenheid heeft getoond, hebben over dit onderwerp intensieve gesprekken plaatsgehad tussen Sint Maarten en Nederland. Dit heeft geleid tot enkele bijzondere bepalingen in het onderhavige ontwerp, alsook in het voornemen om een onderlinge regeling tot stand te doen komen in de vorm van een protocol. Het doel van het protocol is onder meer om afspraken te bestendigen over de samenwerking bij de oprichting van de Integriteitskamer, welke met het onderhavige ontwerp is voorgesteld. Deze samenwerking houdt samengevat in dat Nederland de Integriteitskamer de eerste jaren mede financiert en op voet van gelijkwaardigheid met Sint Maarten een rol verkrijgt in de Integriteitskamer. In het hierna volgende wordt een toelichting gegeven op de bijzondere bepalingen in het ontwerp, welke uit voornoemde samenwerking voortvloeien.

Allereerst is hier verwezen naar het voorgestelde artikel 34, waarin een horizonbepaling wordt voorgesteld. Met dit artikel wordt, reeds gelijktijdig met de vaststelling van het ontwerp, een aantal wijzigingen vastgelegd. Deze wijzigingen zijn bedoeld om de inbreng van het Koninkrijk uit het ontwerp te schrappen om de Integriteitskamer op termijn volledig Sint Maartens te doen zijn.

Deze horizonbepaling kan op drie manieren in werking treden. Ten eerste is in artikel 34, eerste lid, zelf voorgesteld dat de voorgestelde wijzigingen in werking treden op de eerste dag van het vijfde kalenderjaar na de inwerkingtreding van de landsverordening. Deze datum is gekozen vanuit het perspectief dat door de Raad van Ministers van het Koninkrijk is geschetst. Dat orgaan heeft immers aangegeven dat Sint Maarten vier jaar na de landwording voldoende tijd heeft gehad om diens integriteitsaangelegenheden op orde te krijgen en derhalve de noodzaak tot interventie te voelen. Met dit artikellid wordt tot uiting gebracht dat de Nederlandse inbreng tot eenzelfde periode wordt beperkt.

Ten tweede is in artikel 35 een evaluatie voorgesteld waarin wordt onderzocht en vastgesteld of de landsverordening binnen de eerste vier jaar heeft geleid tot de voorziene verbetering van een duurzaam deugdelijk bestuur. Indien dat uit de evaluatie volgt kan de termijn, genoemd in artikel 34, eerste lid, eenmalig met maximaal drie jaar worden verlengd. Hiermee wordt de Nederlandse inbreng in de Integriteitskamer derhalve tot maximaal zeven jaar beperkt.

Ten derde wordt in artikel 37, tweede lid, onmiddellijke werking van artikel 34, eerste lid, voorgesteld, indien het protocol tussen Sint Maarten en Nederland niet voor 1 juni 2015 tot stand wordt gebracht en in werking treedt. Deze bepaling is voorgesteld om te voorkomen dat langdurige onderhandelingen over het protocol leiden tot onnodige vertraging in de totstandkoming van de Integriteitskamer.

Vervolgens wordt gewezen op de wijze van benoeming van de leden van de Integriteitskamer en de wijze van vergoeding van deze leden. Gezien de bijzondere samenwerking met Nederland bij de oprichting en inrichting van de Integriteitskamer, is pariteit voorgesteld in de bindende schriftelijke aanbeveling tot benoeming van de leden van de Integriteitskamer. Deze pariteit houdt in dat zowel Sint Maarten als Nederland een aanbeveling kunnen doen voor de benoeming van een lid. Deze leden worden vervolgens bij landsbesluit van Sint Maarten benoemd. Van het bindend karakter van de schriftelijke aanbeveling kan alleen dan worden afgeweken, wanneer benoeming strijd zou opleveren met een van de voorschriften in dit ontwerp van landsverordening, bijvoorbeeld het affiniteitsvereiste of de voorgestelde incompatibiliteiten.

Het derde lid van de Integriteitskamer wordt vervolgens op bindende schriftelijke aanbeveling van de benoemde leden bij koninklijk besluit door de raad van ministers van het Koninkrijk benoemd. Ter zake wordt opgemerkt dat een dergelijke benoeming in lijn wordt geacht met artikel 52 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, waarin is bepaald dat alleen met goedkeuring van de Koning, bij Landsverordening bevoegdheden aan de Koning in diens hoedanigheid als hoofd van het Koninkrijk kunnen worden toegekend met betrekking tot landsaangelegenheden. In deze goedkeuring wordt naar de mening van de regering voorzien met de totstandkoming van het voorgestelde protocol.

Na inwerkingtreding van het voorgestelde artikel 34, eerste lid, van het ontwerp, heeft de benoeming overigens als volgt plaats: een lid op bindende schriftelijke aanbeveling van de ministerraad van Sint Maarten, een lid op bindende schriftelijke aanbeveling van de voorzitter van het Constitutioneel Hof, en een lid op bindende schriftelijke aanbeveling van de twee benoemde leden gezamenlijk. Alle drie de benoemingen zullen in dat geval bij landsbesluit plaatsvinden.

Voorname pariteit in de benoeming heeft vervolgens gevolgen voor verschillende bepalingen in het ontwerp, namelijk voor het bepalen van de vaste vergoedingen voor de leden (artikel 6), de incompatibiliteiten (artikel 9) en de bevoegdheden inzake schorsing en ontslag (artikelen 12 en 13). Ook voor deze artikelen is met artikel 34, eerste lid, direct een wijziging voorgesteld.

Naast een rol in de benoeming van de leden, zullen de toekomstige jaarplannen en begrotingen, jaarrekeningen en verslagen, alsmede de halfjaarlijkse rapportages van de Integriteitskamer aan de raad van ministers van het Koninkrijk worden gezonden ter kennisname. Ook deze toezendingsplicht is in de horizonbepaling opgenomen.

Ten slotte komt de samenwerking tot uiting in de wijze van bekostiging van de Integriteitskamer. Artikel 19, tweede lid, stelt ter zake voor dat de wijze waarop de kosten van de Integriteitskamer ten laste komen van Sint

Maarten en van Nederland, bij onderlinge regeling wordt vastgesteld. Na inwerkingtreding van artikel 34, eerste lid, komen alle kosten overigens ten laste van het Land.

10. Financiële gevolgen

De financiële gevolgen voor de Landskas van Sint Maarten zijn onderwerp van gesprekken met Nederland. Nederland heeft voorgesteld een bijdrage te leveren aan de kosten van de Integriteitskamer.

Zonder een dergelijke inbreng van Nederland, voorziet de regering de volgende financiële gevolgen per jaar:

Voor de vergoeding van de leden en plv. leden: Naf. 360.000,--. Daarbij wordt uitgegaan van een vergoeding van Naf 120.000,-- voor de vaste leden en Naf 80.000,-- voor de plaatsvervangende leden.

Voor de salariskosten van het secretariaat: Naf. 805.000,--. Daarbij wordt uitgegaan van de volgende personele bezetting een secretaris in schaal 17, een juridische beleidsmedewerker in schaal 13, en office manager schaal 10.

Voor bureaunkosten: Naf 141.000,--. Daarbij wordt uitgegaan van de volgende kosten:

- Reiskosten	Naf 20.000,--
-Diensten van derden	40.000,--
-Ontwikkelingskosten	30.000,--
-Operationelekosten	32.000,--
-Publicatie en voorl.	10.000,--
-Autokosten	6.000,--
-Representatie/ vergaderk.	3.000,--

De totale kosten bedragen ongeveer Naf 1.366.000,-.

Van dit bedrag is al een bedrag van Naf 330.582,- op de begroting voor 2015 opgenomen. De overige middel ad. Naf 1.030.600, zullen door herallocatie van middelen binnen de begroting 2015 gevonden moeten worden. De betreffende begrotingswijziging zal na de vaststelling van de begroting worden voorbereid.

Artikelsgewijs deel

Artikel 1

Dit artikel bevat de voorgestelde definitiebepalingen. Het merendeel van deze bepalingen heeft slechts tot doel de leesbaarheid van het ontwerp te bevorderen. Zo zijn de onderdelen a en e tot en met i uitsluitend bedoeld om kruisverwijzingen in het ontwerp te vermijden.

De voorgestelde definitiebepaling voor het begrip "integriteitsschending" is reeds toegelicht in het algemeen deel van deze memorie van toelichting. Voor een toelichting op dit begrip wordt daarnaar verwezen.

Het begrip "bestuurder" is gedefinieerd ten behoeve van een verduidelijking van de reikwijdte van het begrip "integriteitsschending". Met dit begrip wordt zeker gesteld dat ook overheidsvennootschappen en overheidsstichtingen als bedoeld in de Landsverordening Corporate Governance onder de reikwijdte van de onderzoeksbevoegdheden van de Integriteitskamer vallen.

Artikel 2

Met dit artikel wordt voorgesteld de Integriteitskamer als zelfstandig bestuursorgaan in te richten. De keuze voor een zelfstandig bestuursorgaan is in het algemeen deel van deze memorie van toelichting uiteengezet. Van belang is om op te merken dat voorgesteld wordt de Integriteitskamer zo zelfstandig mogelijk te maken voor wat betreft diens organisatie, het beheer van diens middelen, diens boekhouding en het behartigen van diens belangen. Deze onafhankelijkheid en zelfstandigheid is nader uitgewerkt in Hoofdstuk 2 van het ontwerp, waarin de inrichting en samenstelling van de Integriteitskamer van de nodige waarborgen is voorzien. Hoofdstuk 3 van het ontwerp voorziet in de regeling van het beheer en de middelen van de Integriteitskamer.

Artikel 3

Dit artikel vormt de kern van de taken en bevoegdheden van de Integriteitskamer. De Integriteitskamer is op grond van dit artikel belast met bindende advisering over onderzochte integriteitsschendingen, advisering of het doen van voorstellen over het integriteitsbeleid en het toezien op de uitvoering van voornoemde adviezen of voorstellen. De verschillende procedures voor de advisering en het doen van voorstellen zijn verder uitgewerkt in Hoofdstuk 4, paragrafen 1 en 2, van het ontwerp.

Het onderwerp van een vooronderzoek of onderzoek is slechts beperkt tot het vereiste van een vermeende integriteitsschending. Iedere beslissing of handeling van de overheid, waaronder ook begrepen iedere beslissing of handeling van een overheidsvennootschap of -stichting, kan derhalve voorwerp van onderzoek zijn, of het nu gaat om bijvoorbeeld een vermeende integriteitsschending inzake een vergunningverlening of een schending inzake een opdrachtverstrekking op grond van een aanbestedingsprocedure.

De regering verwacht dat van de adviestaak en -bevoegdheid over het integriteitsbeleid van de overheid voornamelijk in de opstartfase gebruik zal worden gemaakt. De Integriteitskamer is op dit punt bedoeld als een hulpmiddel voor het doorlichten van vigerende regelgeving om, waar nodig, aanpassingen te kunnen voorstellen ter bevordering van het

integriteitsbeleid. Ook kan de Integriteitskamer in het kader van deze bevoegdheid de regering van advies dienen over interne procedures en werkwijzen en het implementeren van checks and balances binnen de overheidsorganisatie teneinde toekomstige risico's op integriteitsschendingen zoveel mogelijk tot een minimum te beperken.

Met artikel 3, vierde lid, wordt de Integriteitskamer ten slotte verplicht tot het doen van aangifte van vermoedelijke strafbare feiten, indien dergelijke feiten of gedragingen tijdens of na een (voor)onderzoek naar een vermeende integriteitsschending aan het licht komen.

Artikel 4

Artikel 4 stelt voor de Integriteitskamer een pallet aan bestuurlijke bevoegdheden toe te kennen, waarvan deze gedurende diens onderzoeken gebruik kan maken. Deze bevoegdheden zijn ontleend aan de artikelen 5:15 tot en met 5:18 van de Nederlandse Algemene wet bestuursrecht (Awb). Zo kan de Integriteitskamer onder meer inlichtingen vorderen, plaatsen binnentreden, inzage vorderen in gegevens, bescheiden en andere informatiedragers, zaken onderzoeken, aan opnemingsonderwerpen of daarvan monsters te nemen.

Op grond van het voorgestelde derde lid geldt ter zake een medewerkingsplicht voor eenieder van wie dit wordt gevraagd. Deze medewerkingsplicht is geënt op artikel 5:20 van de Awb, maar omvat naast de verplichting tot medewerking ook de verplichting tot het verstrekken van informatie en het vertellen van de waarheid. De Integriteitskamer is voor wat betreft dit laatste punt bevoegd om, wanneer deze zulks noodzakelijk acht, personen onder ede te horen.

De Integriteitskamer kan diens voornoemde bestuurlijke bevoegdheden slechts inzetten voor zover dit voor de uitvoering van een onderzoek redelijkerwijs noodzakelijk is. In dit verband wordt gewezen op de voorgestelde inbedding van rechtsbescherming in artikel 31, eerste lid, dat de beslissingen van de Integriteitskamer tot het inzetten van diens bevoegdheden appellabel maakt. Eveneens wordt gewezen op de verschillende verschoningsrechten voor degenen van wie medewerking wordt gevorderd. In deze verschoningsrechten is voorzien in artikel 32, tweede lid, van het ontwerp.

Ten slotte wordt gewezen op artikel 4, vierde lid, van het ontwerp, waarmee is voorzien in de mogelijkheid voor de Integriteitskamer om diens bevoegdheden, genoemd in het eerste tot en met derde lid van dat artikel, te mandateren aan het personeel van het secretariaat. Dit is nodig, aangezien de daadwerkelijke onderzoeken naar verwachting veelal niet door de Integriteitskamer zelf, maar door daartoe opgeleide en aangestelde onderzoekers zal worden verricht. In de voorgestelde constellatie zijn deze onderzoekers ondergebracht bij het secretariaat, welke aan de Integriteitskamer is toebedeeld.

Artikel 5

Dit artikel bevat, zoals reeds in het algemeen deel is uiteengezet, de voorgestelde wijze van benoeming van de leden van de Integriteitskamer. Daarbij wordt verwezen naar artikel 34, eerste lid, waarin is voorzien in de uiteindelijk beoogde wijze van benoeming van de leden van de Integriteitskamer.

Voorts is gekozen voor een systeem van bindende schriftelijke aanbeveling voor de verschillende leden. Hiermee is beoogd een zo groot mogelijke afstand te creëren tussen de benoemende instantie en degene die beslist wie voor benoeming in aanmerking komt.

Artikel 6

Met dit artikel wordt de verplichting gecreëerd voor Sint Maarten en Nederland om te komen tot een onderlinge regeling waarin de vaste vergoeding voor de leden van de Integriteitskamer wordt vastgesteld. Een dergelijke onderlinge regeling is noodzakelijk gezien de wens tot gezamenlijke financiering gedurende de eerste jaren na oprichting van de Integriteitskamer.

Artikel 34, eerste lid, van het ontwerp voorziet in de vervanging van dit artikel door een delegatiegrondslag om bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, te voorzien in de noodzakelijke voorschriften inzake rechtspositie van de leden van de Integriteitskamer, voor zover daarin in het onderhavige ontwerp niet is voorzien.

Artikelen 7 tot en met 14

Met de artikelen 7 tot en met 14 stelt de regering alle waarborgen voor die noodzakelijk worden acht om de expertise, zelfstandigheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de Integriteitskamer te waarborgen. Deze waarborgen houden onder meer enkele incompatibiliteiten in (artikel 9), enkele verboden in inzake bloedverwantschap of daarmee gelijk gestelde relaties (artikel 10), een verbod tot deelneming in een onderneming die zaken doet met de overheid en de benoeming van ongewenste nevenfuncties (artikel 11).

Verder is met artikel 8 voorzien dat de leden van de Integriteitskamer gezamenlijk beschikken over voldoende deskundigheid, expertise en affiniteit met de lokale situatie van Sint Maarten. Dit laatste vereiste is onder meer bedoeld om goede beoordelingen van onderzoeken te kunnen maken die zich relateren aan de normen en waarden van Sint Maarten en anderzijds om te bevorderen dat burgers zich voldoende met de Integriteitskamer kunnen identificeren. Artikel 7 bevat ten slotte de verplichting tot het afleggen van de eed of belofte voor leden, plaatsvervangende leden en voor de secretaris.

De artikelen 12 tot en met 14 stellen de procedure voor inzake schorsing en ontslag van de leden van de Integriteitskamer. De systematiek hiertoe is ontleend aan de verscheidene landsverordeningen voor de Hoge Colleges van Staat en de Sociaal-Economische Raad. De schorsingsgronden zijn, voor zover nodig, aangevuld naar de specifieke situatie van de Integriteitskamer.

Voor wat betreft de procedure voor schorsing en ontslag wordt vervolgens opgemerkt dat, evenals bij de benoeming, is beoogd om deze handelingen zoveel mogelijk op afstand te plaatsen van de uiteindelijke besluitende instanties. Derhalve wordt ook op dit punt een bindende schriftelijke aanbeveling van de verscheidene aanbevelende instanties vereist.

Artikelen 15 en 16

Voorgesteld wordt om voor de uitvoering van diens taak aan de Integriteitskamer een secretariaat ter beschikking te stellen. De regering stelt voor om verder geen regels te stellen aan dit secretariaat, maar de inrichting en organisatie volledig over te laten aan de Integriteitskamer. Zo is het onder meer aan de Integriteitskamer om binnen diens geldelijke middelen te voorzien in de kwantiteit en kwaliteit van de formatie van het secretariaat. Om het personeel van het secretariaat van voldoende rechtsbescherming te voorzien, wordt artikel 16, tweede lid, voorgesteld. Hiermee wordt geregeld dat de regels ten aanzien van de rechtspositie voor ambtenaren van overeenkomstige toepassing is op de secretaris en medewerkers van het secretariaat. Hierbij wordt gedacht aan de verplichtingen op grond van de Landsverordening materieel ambtenarenrecht, maar ook aan regels ter zake van ziekteverzekering en pensioenaanspraken.

Artikel 17

Met dit artikel wordt voorgesteld om te expliciteren dat eenieder die werkzaam is bij de Integriteitskamer vrij is van voorwaarden om diens werkzaamheden in Sint Maarten uit te voeren. Ook de van rechtswege toelating is, al dan niet in uitzondering op de Landsverordening toelating en uitzetting, expliciet in deze wettelijke regeling voorgesteld.

Artikelen 18 tot en met 20

De regering acht het noodzakelijk om in het ontwerp te voorzien in voldoende toezicht op de Integriteitskamer, zowel op diens functioneren als op het financieel beheer en het beheer van de middelen die aan de Integriteitskamer ter beschikking worden gesteld.

Artikel 18 stelt voor om het toezicht, genoemd in artikel 98, derde lid, van de Staatsregeling als taak te beleggen bij de Raad voor de Rechtshandhaving. Om daaraan uitvoering te kunnen geven zijn aan deze Raad enkele in dit artikel genoemde bevoegdheden toebedeeld. Of deze Raad diens toezichtstaak vervolgens voldoende uitoefent, wordt

beoordeeld binnen het kader, zoals bepaald in de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving.

De artikelen 19 en 20 bevatten vervolgens een voorstel tot regeling van het beheer en de middelen van de Integriteitskamer. Daarbij geldt het uitgangspunt dat vanwege de overheid voldoende middelen aan de Integriteitskamer ter beschikking worden gesteld voor de uitvoering van diens werkzaamheden. Hieraan is gevolg gegeven door de Integriteitskamer zelf diens begroting te laten opstellen en deze, na goedkeuring door de Minister van Algemene Zaken, te doen toekomen aan de Staten. Deze begroting zal vervolgens worden opgenomen in de Landsbegroting.

Hier staat tegenover dat de Integriteitskamer voorziet in verantwoording over het gevoerde financieel beheer. Enerzijds door het maken van een jaarrekening, anderzijds door het opstellen van schriftelijk verslag over de werkzaamheden, het gevoerde beleid en de doelmatigheid en rechtmatigheid daarvan. Voor de jaarrekening geldt dat deze wordt getoetst door een onafhankelijk erkend accountantsbureau. Ook voor deze documenten wordt de goedkeuring van de Minister van Algemene Zaken vereist. Met deze goedkeuringsbevoegdheid voor de minister wordt voorzien in de noodzakelijke minimumbevoegdheden om de verantwoordelijkheid van deze voor het onderhavige zelfstandige bestuursorgaan te garanderen.

Artikel 19, tweede lid, vereist ten slotte de totstandkoming van een onderlinge regeling tussen Sint Maarten en Nederland, waarin wordt vastgesteld op welke wijze de verdeling van de kosten tussen beide landen de eerste jaren plaatsheeft. In artikel 34, eerste lid, is vervolgens geregeld dat, na inwerkingtreding van dat artikellid, alle kosten van de Integriteitskamer ten laste komen van de Landskas van Sint Maarten.

Artikel 21

Dit artikel regelt de bevoegdheid voor de Integriteitskamer om onderzoeken in te stellen naar vermeende integriteitsschendingen. Dergelijke onderzoeken kunnen worden ingesteld naar aanleiding van een melding of uit eigen beweging. In geval van een melding gelden de bijzondere bepalingen, bedoeld in artikel 25, tweede en derde lid.

Een onderzoek door de Integriteitskamer wordt in beginsel altijd voorafgegaan door een vooronderzoek waarin de opportuniteit van het onderzoek wordt vastgesteld. Dit is voorgesteld in het tweede lid.

Ter uitvoering van onderzoeken voorziet de Integriteitskamer in een algemeen onderzoeksprotocol, waarin de procedure en toetsingsgronden van de Integriteitskamer worden vastgelegd. In dat protocol wordt een onderscheid gemaakt tussen vooronderzoeken en onderzoeken en kan tevens worden bepaald in welke gevallen vooronderzoeken achterwege

kunnen blijven. Dit onderzoeksprotocol wordt aan het publiek bekend gemaakt door plaatsing in de Landscourant.

Het vierde lid bevat voorstellen voor die punten, waaraan de Integriteitskamer aandacht moet besteden in dit onderzoeksprotocol. Voor een aantal van deze aandachtspunten staat hieronder per punt kort toegelicht wat de regering daar ten minste onder verstaat:

- de aard: hierbij speelt het type integriteitsschending een rol. Zo kan het gaan om een financiële schending of een situatie waarbij er misbruik is gemaakt van de positie. Voorts is in dit kader onder meer van belang of het feit te kwalificeren is als een strafbaar feit.

- de ernst: hierbij wordt het feit normatief beoordeeld. Onder meer kan worden gekeken naar het feit zelf, de context waarbinnen het feit heeft plaatsgevonden en de (functie van de) persoon waar de melding betrekking op heeft. Voorts ligt het in de rede om hierbij te kijken naar de mogelijke gevolgen van het feit en de maatschappelijke en politieke gevoeligheid ervan.

- de valideerbaarheid: om een onderzoek te kunnen uitvoeren is het nodig om gedurende het vooronderzoek te bepalen of een feit controleerbaar en navolgbaar is. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van de gedetailleerdheid van de beschikbare informatie en de hoeveelheid aanknopingspunten. Ook de onderzoeksmogelijkheden voor het concrete geval zijn hierbij van belang. Deze kunnen immers per voorval verschillen.

- de subsidiariteit en proportionaliteit: de toetsing van deze criteria maakt ook deel uit van het vooronderzoek, alhoewel deze slechts in den brede in het vierde lid, onder c, wordt genoemd. Bij de subsidiariteitstoets wordt bekeken of niet een ander traject dan een onderzoek door de Integriteitskamer de geëigende route is. Bij bijvoorbeeld een arbeidsgeschil dient een andere procedure doorlopen te worden dan een procedure bij de Integriteitskamer. Bij de toetsing van de proportionaliteit wordt onder meer nagegaan of de middelen voor een onderzoek in een evenredige verhouding staan met de mogelijke uitkomsten van het onderzoek.

- de geloofwaardigheid of waarschijnlijkheid: dit criterium ziet onder meer op de inschatting of er een logisch verband bestaat tussen de feiten (uit de melding) en de feiten en omstandigheden zoals deze reeds uit andere bronnen bekend zijn.

- Indien ten slotte een melding ten grondslag ligt aan het vooronderzoek, wordt als aanvullend handvat voorgesteld om te kijken naar de persoon achter de melding. Daarbij is de mate waarin de melder feitelijk zicht kon hebben op de vermeende integriteitsschending van belang, evenals de vraag over hoeveel kennis de melder beschikt. Voorts kan mede bekeken worden hoe betrouwbaar de melder is.

De verdere onderzoekscriteria spreken voor zich en behoeven geen nadere toelichting.

Artikel 22

Dit artikel stelt de bindende adviseringsbevoegdheid van de Integriteitskamer voor. Naar aanleiding van ieder onderzoek brengt de Integriteitskamer een bindend advies uit. Dit geldt zowel voor ontkrachte vermeende integriteitsschendingen, als voor geconstateerde daadwerkelijke integriteitsschendingen, aangezien een van de belangrijkste doelen van de onderhavige landsverordening erop is gericht dat de hoogste mogelijke graad van transparantie wordt gecreëerd.

Een bindend advies houdt allereerst een uiteenzetting in van de resultaten van het onderzoek. Daarbij worden alle documenten gevoegd, waardoor de uitkomst van het onderzoek wordt gestaafd. Vervolgens houdt het advies een zo specifiek mogelijke uiteenzetting in over de wijze waarop een geconstateerde integriteitsschending kan worden hersteld of kan worden gesanctioneerd. Zo kan een advies bijvoorbeeld inhouden welke sanctie passend wordt geacht tegen een ambtenaar door wie de desbetreffende integriteitsschending is begaan, dan wel welke sanctie passend wordt geacht tegen een bestuurder van een overheidsstichting of –vennootschap indien een integriteitsschending binnen een dergelijke organisatie is geconstateerd.

Op dit punt merkt de regering op dat de Integriteitskamer niet tot advisering overgaat, indien een onderzoek niet wordt afgerond. Zulks is het geval wanneer uit een vooronderzoek volgt dat het niet opportuun is een onderzoek in te stellen en in het geval aangifte wordt gedaan van een vermoedelijk strafbaar feit of gedraging op grond van het voorgestelde artikel 3, vierde lid.

Bindende adviezen van de Integriteitskamer worden altijd aan de ministerraad overgelegd. Indien een onderzoek zich heeft gericht tot een minister, respectievelijk de minister-president regelt het tweede lid, aan wie dergelijke adviezen ook worden geadresseerd. De toezending aan de Gouverneur in het geval van een integriteitsschending door de minister-president is met name bedoeld om een mogelijkheid tot opvolging van dergelijke adviezen te creëren. Zo kan de Gouverneur bijvoorbeeld de viceminister-president benaderen inzake de voortgang in de reactie op een advies.

Het derde lid voorziet in een protocolbevoegdheid voor de Integriteitskamer om de procedure ten aanzien van de vaststelling van bindende adviezen nader uit te werken.

Artikel 23

Dit artikel regelt de geheimhoudingsbevoegdheid voor de Integriteitskamer gedurende vooronderzoeken of onderzoeken en in diens bindende advisering. Deze geheimhoudingsplicht houdt in dat de Integriteitskamer geen informatie openbaart indien daartoe op grond van enig wettelijk voorschrift geheimhouding bestaat. Ook ten aanzien van staatsgeheimen,

inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en bedrijfs- en fabricagegegevens, geldt een geheimhoudingsplicht.

Artikel 24

Dit artikel stelt een verplichte reactie op een bindend advies door de ministerraad voor binnen vier weken na ontvangst van een dergelijk advies. Daarbij heeft de ministerraad slechts de bevoegdheid om schriftelijk gemotiveerd van een bindend advies af te wijken.

De voorgestelde vier weken betreft een zogenaamde fatale termijn. Indien niet binnen deze termijn in een schriftelijke reactie van de ministerraad is voorzien, dan stelt het derde lid voor dat het advies op dat moment geacht wordt volledig te zijn uitgenomen. Op dat moment wordt er terstond uitvoering aan gegeven, waarmee de verplichting wordt gecreëerd voor bevoegde instanties om over te gaan tot besluitvorming, waarbij niet langer van een advies kan worden afgeweken.

De Integriteitskamer heeft hierin een zeer belangrijke rol, namelijk om het bindend advies op een dergelijk moment te overleggen aan de natuurlijke persoon of rechtspersoon die door het overnemen of uitvoeren van het bindend advies rechtstreeks in diens belangen wordt getroffen.

Het vierde lid bevat het voorstel om de bezwaar- of beroepstermijn op grond van de Landverordening administratieve rechtspraak te doen aanvangen op het moment waarop de voornoemde natuurlijke persoon of rechtspersoon in staat is gesteld om kennis te nemen van de wijze waarop het bindende advies zal worden uitgevoerd.

Het vijfde lid bevat ten slotte een beperking voor het Gerecht ingeval een zaak voor dat Gerecht wordt gebracht naar aanleiding van een schriftelijk gemotiveerde afwijking, respectievelijk een uitblijven van een dergelijk schrijven. In deze gevallen kan het Gerecht slechts een verklaring van recht uitspreken.

Artikel 25

Artikel 25 stelt enkele bijzondere voorschriften voor over meldingen. Zoals in het algemeen deel van de memorie van toelichting is aangegeven, is het de bedoeling een zo laag mogelijke drempel te creëren voor het doen van een melding. Om die reden wordt de Integriteitskamer belast met het instellen en in stand houden van een meldpunt waar eenieder een melding van een vermeende integriteitsschending kan doen. De verdere procedure voor het doen van vooronderzoek en onderzoek naar aanleiding van een melding is gelijk aan een vooronderzoek en onderzoek uit eigen beweging van de Integriteitskamer, met dien verstande dat op grond van het tweede lid van dit artikel, de melder wordt aangemerkt als natuurlijk persoon of rechtspersoon in de zin van artikel 24, derde lid. De melder ontvangt op grond van dit artikellid het bindend advies van de Integriteitskamer indien

door de ministerraad niet is voorzien in een schriftelijke reactie op dat bindend advies.

Artikel 25, derde lid, bevat ten slotte een doorzendplicht voor de Integriteitskamer, indien een melding van een feit wordt gedaan, waartegen een andersoortig rechtsmiddel openstaat.

Artikelen 26 en 27

Met deze artikelen worden regels voorgesteld over de advisering door de Integriteitskamer over het integriteitsbeleid, zoals gedefinieerd in artikel 1, onderdeel d. Dergelijke advisering kan bijvoorbeeld zien op gebreken of mogelijke verbeteringen in wet- en regelgeving, alsmede op risicoanalyses binnen de overheid, afdelingen of uitvoerende diensten, of overheidsbedrijven.

Zowel de adviezen van de Integriteitskamer als de reactie van de regering hierop worden openbaar gemaakt middels plaatsing in de Landscourant. In deze verplichting is voorzien om de transparantie van het integriteitsbeleid zo veel mogelijk te vergroten.

Artikel 28

Met dit artikel wordt voorgesteld een register in te stellen waarin alle handelingen van de Integriteitskamer worden geregistreerd. Dit register heeft een tweërlei doel. Ten eerste kan dit register dienen voor het verslag van werkzaamheden, bedoeld in artikel 20, derde lid. Ten tweede vormt dit register de basis voor de halfjaarlijkse rapportages, bedoeld in artikel 29.

De regering acht het van belang om het register van voldoende waarborgen te voorzien, temeer aangezien hierin persoonsgevoelige informatie zal worden geregistreerd. Om deze reden is een delegatiegrondslag voorgesteld in de inrichting van en vereisten aan dit register bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nader uit te werken.

Artikel 29

Dit artikel stelt een halfjaarlijkse rapportageverplichting voor de Integriteitskamer voor, waarin geanonimiseerde gegevens worden overgelegd aan de Staten, de regering en de raad van ministers van het Koninkrijk ten aanzien van de in het tweede lid voorgestelde zaken.

Deze rapportages hebben onder meer tot doel transparantie te creëren over effectiviteit van de werkzaamheden van de Integriteitskamer.

Zoals in het algemeen deel van de memorie van toelichting is uiteengezet, is het hoofdoel van het onderhavige ontwerp om de transparantie op het

terrein van integriteit zoveel mogelijk te vergroten. De regering ziet hiervoor ook in de voorgestelde halfjaarlijkse rapportageverplichting een belangrijk hulpmiddel. Doordat de rapportage wordt gestoeld op objectiveerbare en verifieerbare gegevens, wordt een eerlijk beeld gegeven over de integriteitssituatie binnen de overheid. Aan de hand van deze rapportage kan verantwoording worden afgelegd in de staatsrechtelijke arena waar het thuis hoort. De politiek kan daarmee diens rol spelen en waar nodig ingrijpen.

De regering wijst in dit verband op artikel 34, eerste lid, waarin is voorzien in een bepaling waarmee toezending van de rapportages aan de raad van ministers van het Koninkrijk slechts plaatsvindt tot aan het moment van inwerkingtreding van dat artikellid.

Artikel 30

Dit artikel stelt voor de Integriteitskamer bevoegd te maken een last onder dwangsom op te leggen ingeval natuurlijke personen of rechtspersonen niet voldoen aan hun verplichtingen op grond van artikel 4, derde lid, van het ontwerp. Deze herstelsanctie houdt ingevolge het tweede lid in dat de betrokken persoon in de gelegenheid wordt gesteld om binnen een door de Integriteitskamer te stellen redelijke termijn alsnog aan de gestelde verplichting te voldoen. Bij het niet voldoen kan een verplichting tot betaling van een geldsom worden opgelegd, welke in redelijke verhouding staat tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsom.

Verwezen wordt naar artikel 32, tweede lid, van het ontwerp. Indien een gerechtvaardigd beroep wordt gedaan op een van de in dat artikellid genoemde verschoningsgronden, dan blijft de oplegging van een last onder dwangsom achterwege. In dergelijke gevallen is er immers geen sprake van enige medewerkingsverplichting op grond van artikel 4, derde lid.

Artikel 31

Met dit artikel wordt voorzien in de noodzakelijk geachte rechtsbescherming tegen verschillende handelingen van de Integriteitskamer. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het algemeen deel van de toelichting.

Artikel 32

Dit artikel bevat een voorstel voor een strafbaarstelling in het geval van verwijtbaar tegenwerken van de Integriteitskamer in diens onderzoeken. Verwezen wordt naar de specifieke strafbaarstellingen in dit artikel ter zake.

Het tweede lid bevat verder de mogelijkheid tot verschoning. Bij een gerechtvaardigd beroep op een van de in dit artikellid bedoelde verschoningsgronden, wordt de strafbaarstelling en de medewerkingsplicht niet van toepassing verklaard.

Artikel 33

Dit artikel regelt het overgangsrecht inzake de inwerkingtreding van het onderhavige ontwerp. Hiermee wordt voorgesteld dat de Integriteitskamer bevoegd is om vooronderzoeken en onderzoeken in te stellen naar alle vermeende integriteitsschendingen die, na inwerkingtreding van de landsverordening, het maatschappelijk belang of goed functioneren van de openbare dienst kunnen schaden. Overigens laat dit artikel eventueel strafrechtelijk onderzoek naar feiten en gedragingen van voor de genoemde datum onverlet.

Artikel 34

Dit artikel stelt een horizonbepaling voor, waarin alle wijzigingen staan die noodzakelijk zijn om de Integriteitskamer op een bepaald moment volledig Sint Maartens te doen worden. Dit heeft onder meer betrekking op de wijze van benoeming van de leden, de wijze van financiering van de Integriteitskamer en de rapportage- en evaluatieverplichtingen. Voor de wijze waarop dit artikel in werking zal treden wordt verwezen naar het algemeen deel van deze memorie van toelichting.

Artikel 35

Dit artikel bevat een verplichting tot het evalueren van de onderhavige landsverordening. In die evaluatie staat centraal of het onderhavige ontwerp heeft geleid tot de voorziene verbetering van een duurzaam deugdelijk bestuur.

Het eerste lid stelt voor om de Minister van Algemene Zaken in overeenstemming met de raad van ministers van het Koninkrijk te belasten met de instelling van een evaluatiecommissie, die vier jaar na inwerkingtreding met voornoemde evaluatie wordt belast. Het verslag dat naar aanleiding van de evaluatie wordt uitgebracht, wordt terstond aan de Staten gezonden en aan de raad van ministers van het Koninkrijk.

Vanwege de uitkomst van de evaluatie kan worden bepaald om de inwerkingtreding van artikel 34, eerste lid, uit te stellen tot de eerste dag

van het achtste kalenderjaar na inwerkingtreding van de landsverordening. In deze koppeling is voorzien in het voorgestelde artikel 34, tweede lid.

Voor eventuele wijzigingen van de landsverordening die voortvloeien uit de evaluatie geldt dat hiertoe pas wordt besloten na voorafgaand overleg met de regering van Nederland en behandeling hiervan in de raad van ministers van het Koninkrijk. Dit laat overigens, gelet op eventuele strijdigheid met artikel 82 van de Staatsregeling, het recht tot het doen van aanpassingen in de landsverordening die niet voortvloeien uit enige evaluatie door de formele wetgever van Sint Maarten onverlet.

Artikel 37

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het onderhavige ontwerp bij landsbesluit. Voor dit inwerkingtredingslandsbesluit is een bindende voordracht voorgesteld door de kwartiermakers die op grond van het tot stand te brengen protocol zullen worden benoemd.

De kwartiermakers worden in hun bevoegdheid beperkt in het eerste lid van dit voorgestelde artikel, waarin wordt zeker gesteld dat de inwerkingtreding niet later plaatsheeft dan drie maanden na aanstelling van de laatste kwartiermaker. Daarbij geldt overigens de Ombudsmantermijn op grond van artikel 127, derde lid, van de Staatsregeling onverkort, wat inhoudt dat de datum van inwerkingtreding niet eerder kan worden bepaald dan de eerste dag van de zevende week na bekrachtiging van het onderhavige ontwerp.

Het tweede lid voorziet in een voorstel voor de inwerkingtreding van het onderhavige ontwerp indien het Protocol tussen Sint Maarten en Nederland niet tot stand wordt gebracht of in werking treedt op een datum voor 1 juni 2015. In een dergelijk geval treedt het ontwerp op de eerst mogelijke dag na het verstrijken van de Ombudsmantermijn, doch op zijn vroegst op 1 juni 2015 in werking. Deze periode is noodzakelijk om een goede voorbereiding en bemensing van de Integriteitskamer te kunnen garanderen.

Ten slotte bevat het derde lid de reguliere bepaling wanneer inwerkingtreding al dan niet plaatsheeft ingeval een zaak aanhangig wordt gemaakt bij het Constitutioneel Hof. Dit lid geldt uiteraard onverkort voor zowel de mogelijke inwerkingtreding op grond van het eerste als het tweede lid.

De Minister van Algemene Zaken